Oktatásért Közalapítvány
Közoktatási Alkuratóriuma
1054 Budapest, Báthory u. 10.
Telefon: 302–6515, 302–6522

..... sz. adatlap
Beérkezett: _____
Kódszám: _____
Lektor 1._____
Lektor 2._____

ADATLAP

közOKA II. Az iskola, ahol szeretnek a tanulók napközibe járni

1. A pályázat címe: Értékteremtés másképpen avagy iskolánk, ahol jó lenni

2. A pályázat rövid tartalmi leírása:

Az intézmény méréssel megalapozott, s visszaméréssel biztosított egyéni és csoportos fejlesztésen alapuló, különböző tevékenységeken keresztül megvalósított képességfejlesztési programot működtet. A módszerek alkalmazásával a hatékonyabb oktató-nevelő munkát tűztük ki célul, s gyakorlóiskola lévén, elősegítjük a hallgatók (tanárjelöltek, tanítójelöltek) módszertani kultúrájának alapozását, fejlesztését.
E feladatok megvalósításához módszertani ajánlásokkal, tapasztalatokkal, ötletekkel szolgálunk, konkrét programjaink bemutatásával, ajánlásával. A bemutatott programokkal szeretnénk hozzájárulni a napközi szerepének és funkciójának általunk már átértékelt bemutatásához.

3. Pályázó napközis szakmai közösség intézményének adatai:

5. 1. Megnevezése: Apáczai Csere János Gyakorló Általános Iskola
Nyíregyháza Erdő sor 7.

5. 2. Fenntartója: Nyíregyházi Főiskola

5. 3. Címe : 4400 Nyíregyháza, Sóstói út 31/b

5. 3. Megye: Szabolcs- Szatmár -Bereg -Megye

5. 4. Telefon és fax (körzetszámmal): (42) 404- 427

5. 5. A kapcsolattartó személy, témavezető neve: Halász Sándorné

5. 6. Az intézmény számlaszáma: 10044001-00282895

5. 7. Adószáma: 15329853-2-15

5.8. Az intézmény vezetőjének támogató nyilatkozata:

A pályázott program benyújtását támogatom.

2006. január 13. ..... P.H.
dátum aláírás

4. A pályázat megvalósításában résztvevők köre

6.1.	Az intézményben dolgozó pedagógusok száma:	79 fő
6.2.	Az intézmény napközis pedagógusainak száma:	16 fő
6.3.	Az intézmény napközis csoportjainak száma:	16 db
6.4.	Az intézményben tanuló diákok létszáma:	814 fő
6.5.	Az intézmény beírt napközis tanulóinak száma:	435 fő
6.6.	A napközis csoportok intézményi átlaglétszáma (két tizedesjegyig):	27,19 fő

5. A pályázatban ösztöndíj-támogatást igénylő pedagógusok száma: 6 fő

Neve:

Balmaz Lászlóné
Kriston-Bordi Zsuzsanna
Szulicsné Plank Anikó
Tihanicsné Jászai Mariann
Varga Lászlóné
Halász Sándorné

Az OKA-tól igényelt támogatás: 500 ezer Ft

6. Az intézmény pályázott-e a KOMÁ-nál (jogelőd) az elmúlt 5 tanévben: igen x nem ☐

14.1. Nyert-e: igen X nem ☐

14.2. Nyertes pályázatának kódszáma: XI/301, XXV/349

14.3. Teljesítette-e a megjelölt időpontig beszámolási (szakmai és pénzügyi) kötelezettségét?

igen X nem ☐

KOMA – kezelési feljegyzések

Bemutatkozunk

Apáczai Csere János Gyakorló Általános Iskola

A tanulócsoportok száma: 31

A tanulók létszáma: 814 fő

A nevelőtestület létszáma: 79 fő

Nem pedagógus alkalmazott: 13 fő

Iskolánk a megyeszékhely, Nyíregyháza egyik általános iskolája. Sajátos helyzete abból fakad, hogy **gyakorlóiskola**. Ebből következik, hogy a város gyermekeit neveli, oktatja, tehát versenyben van (néhány évvel ezelőtt ez kritikus helyzetet eredményezett számunkra) a város valamennyi alapfokú közoktatási intézményével a tanulókért. Mára ez a helyzet gyökeresen megváltozott. Iskolánk 2003 szeptemberétől lehetőséget kapott a negyedik első osztály beindítására, s még így is csaknem egy osztálynyi gyereket kell sajnálatos módon elutasítanunk.

A jelentkezők számának növekedése sok tényezővel magyarázható, de első helyen kell említeni a tanítók áldozatos szervező munkáját, mely során a város óvodáival kiváló kapcsolatot alakítottak ki, valamint a **képzés eredményességét**: 8. osztályos tanulóink 2003-ban 87%-ban, 2004-ben 84%-ban az általuk első helyen megjelölt középiskolába nyertek felvételt. A város középfokú intézményei jó véleménnyel vannak a nálunk folyó munkáról.

A folyamatosan magas színvonalú munka záloga az, hogy a minőség nem csupán szólam iskolánkban, hanem **egzakt mérések** segítik a tudás- és neveltségi szint megállapítását, kijelölik a **fejlesztés** irányát, majd **kontrollmérés** következik a végzett munka eredményének megállapítása érdekében. A szakszerűséget az szavatolja, hogy Kindruszné Munkácsi Ágnes személyében szakvizsgázott **mérési szakember** irányítja, koordinálja ezt a tevékenységet. Úgy véljük, a **mérések** ilyen módon való alkalmazása a mindennapi életben mindenképpen **egyedinek** mondható a mai magyar iskolai gyakorlatban.

Intézményünk fenntartója a Nyíregyházi Főiskola, így a **közoktatási** feladatok mellett **felsőoktatási** igényeket is kiszolgálunk - elsősorban a hallgatók gyakorlati képzése révén. A főiskola másik gyakorlóiskolájával, az Eötvössel, mint testvérintézménnyel és legfontosabb **versenytárssal** sajátos a kapcsolatunk. A mindennapi munkavégzéshez elengedhetetlen a pontos egyeztetés, az együttműködés, ugyanakkor egyértelmű a versenyhelyzet velük szemben is.

Az intézményi **érdekek** képviselője a különböző szakmai szervezetekben az igazgató és két helyettese, a városi közgyűlésnek egyik munkaközösség-vezetőnk is tagja.

Pedagógusaink szakmai munkájuk során ezer szállal kapcsolódnak a városi, megyei, országos szervezetekhez. (érdekes színfolt e tekintetben az ország gyakorlóiskolái által létrehozott **iskolaszövetség**, melynek első **módszertani konferenciáján** pedagógusaink is tartottak **előadást** 2003 és 2004 októberében, vagy az **erdei iskola** mozgalom, melynek

országos **konferenciáját** 2004-ben iskolánk szervezte, de az Apáczaiban került sor idén az országos anyanyelvi **tanítási versenyre** is, melynek győztese egyik szakvezetőnk hallgatója lett, gyakran **publikálnak** különböző folyóiratokban, a főiskolai képzésbe gyakran **óraadóként** is bekapcsolódnak. Az elvégzett munkát minősítik azok az elismerések, amelyekben iskolánk részesült.

1996. Bessenyei-emlékérem → Adományozó: a Bessenyei György Tanárképző Főiskola (ma Nyíregyházi Főiskola) tanácsa

2003. Oktatás, Nevelés Eredményességéért Díj → Adományozó: a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közoktatási Közalapítvány

2004. Rektori Dicséret → Adományozó: a Nyíregyházi Főiskola rektora

2004. KözoktatásMinőségéért Díj bronz fokozat → Adományozó: az Oktatási miniszter

2004. IIASA-Shiba Díj → Adományozó: **IIASA-Shiba Alapítvány a Minőségfejlesztésért**

IIASA-SHIBA DÍJ
MINŐSÉGFEJLESZTÉSÉRT

2005. Ökoiskola cím → Adományozó: Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, Oktatási Minisztérium

ÖKOISKOLA

Ahhoz, hogy iskolánk a kemény versenyhelyzetben megállja a helyét, és a fenti eredményeket elérje, feltétlenül szükség volt a **minőségbiztosítás** szellemében munkálkodni.

Bár az eddigiekből is kitűnik, hogy az iskolában dolgozó pedagógusok mindig elkötelezett hívei voltak munkájuknak, és már akkor az **innováció** szellemében, az **egymástól való tanulás** gyakorlatát alkalmazva dolgoztak, amikor ezek a fogalmak még jóval kevésbé voltak ismertek a hétköznapokban. Tették ezt az itt tanuló gyerekek és hallgatók érdekében a lehető legpartnerközpontúbb módon. S mivel a világ állandóan változik, mindig készek voltak a változást fogadni, és a **partnerek** javára kamatoztatni. Álljon itt ennek igazolásául volt tanítványunk, Balogh László, a 2002/2003-as év **Porzsolt István ösztöndíjasának** egyetlen mondata, mely az ösztöndíjasok írásait tartalmazó kötetben olvasható: "… nagyon jó döntés volt iskolát váltani… Egy rendkívül jó közösségbe kerültem, a tanári kar is, azt hiszem egyedülálló volt, hiszen mindent megtettek a gyerekekért."

Nincs ez másképp ma sem. A nevelőtestület többsége hamar felismerte, hogy a minőségbiztosítás milyen lehetőségeket rejt az előttünk álló kihívásokkal való küzdelemben, s nagy tudatossággal látott hozzá iskolai bevezetéséhez. Ennek során igazgató úr hozzálátott a dolgozók minőségbiztosítási **ismereteinek gyarapításához**, majd a **pályázati** rendszer segítségével lehetővé tette, hogy a Comenius 2000 I. modelljét kiépítse a testület. A tudatos, szervezett munkát jóval azelőtt elkezdtük tehát, hogy azt a törvény (3/2002. OM.) kötelezően előírta volna az oktatási intézmények számára.

A COM. I. bevezetése során elkészült a partneri **igényfelmérés** szabályzata. A partnerek körét évente felülvizsgálja a tantestület, és szükség esetén módosítja a dokumentumot. A nevelőtestület az **önértékelés** szempontjaként a KMD 9 kritériumát választotta. Így tehát mind az igényfelmérés, mind az önértékelés **szabályozott folyamattá** vált intézményünkben. Ezekre a folyamatokra is jellemző, és iskolánkban alapvető elvvé vált mára, a **folyamatos fejlesztésre** való törekvés.

A minőségcéljaink a pedagógiai programban megfogalmazott célok szerves részei, ahhoz illeszkednek, s a tanévi programban, s az elkészített Intézményi Minőségirányítási Programban is megfogalmazódnak konkrétan, mérhető célként, melyhez sikerkritériumot rendeltünk, melynek vizsgálatával ellenőrizhető a teljesítés, melyhez a mérés-értékelés során megfogalmazható fejlesztés, megerősítés alapul szolgál.

Az oktató-nevelő munka pedagógiai céljai között rögzítettük, hogy „korszerű pedagógiai, módszertani kultúra alkalmazásával előtérbe helyezzük a képességfejlesztést, a differenciálást és a tanulás tanítását" a lehető legszélesebb tevékenységrepertoár iskolai szintű biztosításával. Többek között ennek a stratégiai célnak megvalósítására dolgozott ki továbbtanulási tervet az iskola (humánerőforrás-fejlesztése), szerzett mérési-értékelési szakvizsgát az iskola egyik pedagógusa, aki mérési rendszergazdaként szervezi-koordinálja a belső-külső méréseket, aki a képességfejlesztési programon belül „individuális tanulói profilt" készített.

Egyedülálló iskolánkban az a kezdeményezés, melynek során, diagnosztikus mérésekkel, az osztálytanító pontos képet kap az iskolába lépett 6-7 éves gyermekek fejlettségi szintjéről, hogy aztán az egyéni különbségeket figyelembe véve a nevelő-oktató

munkát – az esélyegyenlőség megteremtése érdekében – eredményesebben tudja tervezni, elvégezni.
A 2001/02-es tanévben indult **képességfejlesztési** program során, első és második évfolyamokon tanulási képesség, harmadik és negyedik évfolyamon elemi számolási készség és szövegértés, ötödik és a felsőbb évfolyamokon szövegértés, tanulási orientáció, tanulási stílus, szorongás és szociometriai felméréseket végeztünk, melynek értékelése, fejlesztése folyamatos (→belső kommunikáció a mérési szakember, az osztálytanítók, osztályfőnökök és a szaktanárok között). Ennek a fejlesztésnek és a hozzá kapcsolódó elégedettség mérésének adatgyűjtés a célja, melynek az intézményben zajló folyamatos fejlesztés szolgálatába állításáról szakvizsgával rendelkező minőségfejlesztési vezető gondoskodik (humánerőforrás-fejlesztése), aki egyben az oktatási igazgatóhelyettes is, kinek feladata képzettsége és irányultsága függvényében részt venni az intézmény innovációs tevékenységében, az új pedagógiai módszerek elterjesztésében.

Nemzetközi-hazai mérési eredmények tükrében döntött a nevelőtestület az iskola alapvető céljának, feladatának meghatározásában: feladatunk a tanulói képességfejlesztés, szülői elvárásoknak megfelelően a legmagasabb szinten, mindezt az eredményes, következő életút folyatásának biztosítása jegyében, melyet a pedagógiai program jelenlegi felülvizsgálatánál érvényesítünk. Nem csak a tehetségnevelés, hanem a felzárkóztatás, differenciált képességfejlesztés is átszövi mindennapi munkánkat, melyeket tanórán és tanórán kívüli foglalkozásokon érvényesítünk. Mindezek fedezetéül pályázati támogatás és saját forrás is rendelkezésre áll. Eredményeinket alátámasztják az országos és nemzetközi tanulmányi és sportversenyeken elért díjak, helyezések.

A minőségfejlesztés feltétele, az eredmények szakszerű mérése, mert csak ezek ismeretében lehet tudatos és tervszerű fejlesztésről beszélni. Iskolánkban kidolgoztunk egy olyan belső értékelési rendszert a szakvizsgával rendelkező mérési koordinátor irányításával, amely megteremti a kritériumorientált értékelés alapjait, és lehetővé teszi a képességek egyénre szabott fejlesztését akár a tehetséggondozás, akár a felzárkóztatás esetében. Az intézmény belső értékelési rendszere a figyelőnaptár (tesztnaptár) elkészítésével és gyakorlatba integrálásával áttekinthetővé és kiszámíthatóvá válik. A 2001/02-es tanévben indult képességfejlesztési program során, első évfolyamon **tanulási képesség**, harmadik évfolyamon **elemi számolási készség** és **szövegértés**, ötödik és a felsőbb évfolyamokon **szövegértés, tanulási orientáció, tanulási stílus, szorongás** és **szociometriai** felméréseket végzünk, melynek értékelése, fejlesztése folyamatos.
Az eredmények elemzése, értelmezése, az adott területen lassabban haladó tanulók részére egyéni és csoportos fejlesztési program kidolgozását, fejlesztését, mérését, értékelését jelenti. A tájékoztatás a szülők, érintett munkaközösségek, pedagógusok felé folyamatos, hiszen a fejlesztési program közös érdek, közös cél, partneri igény.

Figyelemmel kísérjük, elemezzük, az országos és nemzetközi kompetenciamérésekben elért eredményeinket, a feltárt problémákat megbeszéljük a szaktanárokkal, megoldási javaslatokat dolgozunk ki, s beépítjük a tantárgyi programokba, a munkaközösségek tanévi munkaterveibe. A tanulók képességeinek feltérképezésével, személyes diagnózis eredményeként a **tanulók egyénre szabott fejlesztési tervének** kidolgozásával elősegítjük egyrészt a felzárkóztatást, a képességfejlesztést, tehetségnevelést, másrészt a **kulcskompetenciák** fejlesztését.

Egy évfolyamon tanító pedagógusok évfolyam-értekezleteken vitatják meg, osztályok szerint, az oktatási, nevelési problémákat, tapasztalatokat a tanévi munkatervben elfogadottaknak megfelelően, ezzel a félévi értékelő értekezleten „kiderülő” eseményeket előzzük meg, segítve az odafigyelés szükségességének időbeli felismerését, és közzétételét, a beavatkozás időzítését. A képességfejlesztő programban résztvevő, a fejlesztést végző

tanárok, és a mérést iskolai szinten koordináló "mérési rendszergazda" között **szisztematikus** a **kommunikáció**, mely **szemléletváltozást** is tükröz (→ belső szemléletváltozás).

Intézményünk tevékenységének megismertetése részben versenyek alkalmával, s a helyi médiákban történik, részben előadások alkalmával. **Helyi tv, újságok** tájékoztatása rendszeres az elért eredményekről, saját **honlapunkon** folyamatos frissítéssel juthatnak információhoz az érdeklődők. Elindult az **iskolarádió** szolgáltatása, s megjelent a régóta várt, tervezett iskolaújság, az **Apáczai Sulimagazin**. Tanulóink a rádióban, az újságban megcsillogtatják riporteri, írói „vénájukat", s felnőtteket is meghökkentő rutinossággal mondják el véleményüket az iskolában történtekről. A faliújságon közzétett hírekkel az intézménybe lépőkön kívül tájékoztatjuk az apáczaisokat, belső információs hálózatunkról (**intranet**) a kollégák nyerhetnek pontos információkat.

Tudjuk, hogy az iskola fennmaradásának elengedhetetlen feltétele a folytonosan változó feltételekhez való alkalmazkodás, amelyet egy állandósult veszélyérzettel kiváltott csapatmunkával, a jövőkép megalkotására és kommunikálására képes emberekkel, hatáskörbővítéssel, rövidtávon is kiváló teljesítmények elérésével, adaptív intézményi kultúrával tudunk megvalósítani.

Az intézmény az utóbbi évtizedben szervezett formában tett lépéseket a fenntarthatóság pedagógiájának gyakorlati alkalmazásának érdekében, így a **környezeti nevelési** feladatok megoldásában, Nyíregyháza településfejlesztési koncepciója szerinti intézményi kép kialakításában, az óvodai, az általános iskolai és a főiskolai képzés egymásra épülése által adódó feladatok megoldásában. E feladatok az elmúlt években is megjelentek az intézmény tanévi programjaiban és egyéb szabályzataiban. A gyermekek, a pedagógusok és a főiskolai hallgatók rendszeresen, szervezetten és mérhető teljesítményeket felmutatva vettek részt a környezeti nevelési feladatok megoldásában, így az egyes tantárgyak **koncentrációs** lehetőségeinek kihasználásában, az **erdei iskolai foglalkozások** lebonyolításában, a közvetlen és a távolabbi **természeti környezet** tanulmányi kirándulások és helyszíni tanítási órák során való megismerésében.

Ezúton ajánljuk munkánk eredményét az értékelő bizottság és minden érdeklődő figyelmébe.

Részlet a Pedagógiai programunkból

„Az iskolánk célja, hogy boldog gyermekekkel találkozzunk nap, mint nap. Emlékezetünkbe idézve Kodály Zoltán gondolatait: „Csak boldog gyermekből lehet boldog felnőtt, s csak ezekből lehet boldog ország." Ezért az iskolai élet középpontjába a gyermeket, az őket nevelő felnőtt közösséget, a folyamatos fejlődés iránti elkötelezettséget, a rendszer/folyamat szemléletet és a pedagógiai minőséget állítjuk, így biztosítva a növekvő sikerlehetőséget intézményünk minden érdekelt személye számára."

Gondolatok a nevelésközpontú napköziről

Mi a napközis szakmai közösség, a pedagógiai programunkban megfogalmazott boldog gyermek képéhez szeretnénk hozzájárulni mindennapi tevékenységünkkel.
Sokszor vetődik fel a kérdés: a nevelésről, oktatásról hogyan gondolkodunk mi, pedagógusok a gyermekközpontú pedagógiában?

Álljon itt egy idézet erről, ami ma is időszerű: „Találkozni a gyermek lényével: Nevelni és oktatni csak akkor képes az ember, ha azt, akit képeznie, alakítania kell, ugyanúgy érti, mint ahogy a festő a szín természetét, vagy a szobrász munkájának anyagát. Ami a külső anyagokkal dolgozó művészetekre nézve igaz, hogyan is ne lenne érvényes arra a művészetre, amely a legnemesebb anyagon dolgozik, ami csak az ember elé kerülhet: az emberi lényen, annak alakulásán, fejlődésén. Ezzel arra utalunk, hogy minden nevelésnek és minden oktatásnak az emberi lény tényleges megismeréséből kell fakadnia.
Az életben felnőttként állunk szemben felnőttel, az emberismeretre öntudatlanul teszünk szert, és öntudatlanul cselekszünk emberismeretünk szerint. Tanítói lényünknek azonban tudatosan kell találkozni a gyermek lényével, tudatosan kell őt átélnünk, e nélkül nem tudjuk alakítani.
Csak ezzel az átéléssel találhatjuk el a helyes hangvételt, csak ezzel válhatunk együtt érzővé, művészivé: ez a nevelés és oktatás megfelelő kifejtéséhez nélkülözhetetlen. Arra vagyunk utalva, hogy a nevelésben és az oktatásban a legfontosabbnak azt tekintsük, ami a tanító lelke és a gyermeki lélek között játszódik le.” (Steiner, 1924)

A szakmai közösség helye az intézmény szervezeti felépítésében

Munkaközösségünk az intézményünkben szakmailag önálló munkaközösség, közvetlenül az általános igazgatóhelyettes ellenőrzése alá tartozik. A közösség munkáját munkaközösség vezető és évfolyamfelelősök segítik, koordinálják. Iskolánkban 16 napközis és egy tanulószobai csoport működik. Az alsó tagozatban egy osztály egy önálló napközis csoportot alkot.
A napköziben magasan kvalifikált, szakképzett tanítók, tanárok oktatják és nevelik a gyerekeket. Speciális ismeretekkel rendelkezünk, amit szakirányú tanfolyamokon és önképzéssel sajátítottunk el.
Szakmai, közéleti kisugárzó tevékenységünkben a Nyíregyházi Főiskola, mint fenntartó szaktanszékeivel dolgozunk együtt, főiskolai oktatók, pályázatok, publikációk, előadások szakértői, vizsgáztatói tevékenység, partneri kapcsolatok vonatkozásában is eredményesek vagyunk.
A napközis szakmai közösség nevelői heti 23 órában, a szakvezetők 18 órában, a munkaközösség vezetője heti 22 órában lát el napközis feladatot.

Az évi munka tervezése:

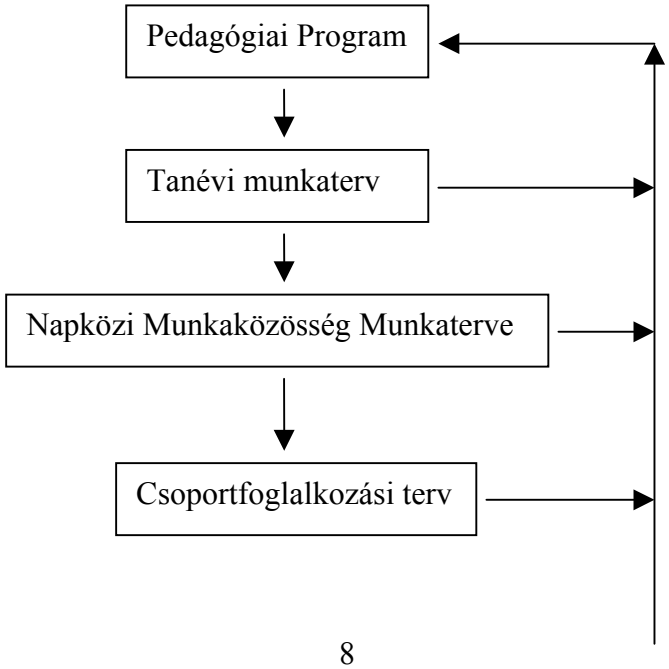

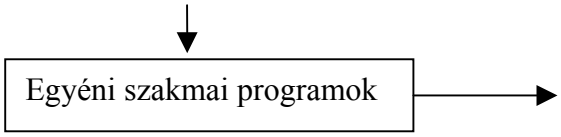

A napközi kulcsfolyamatai:

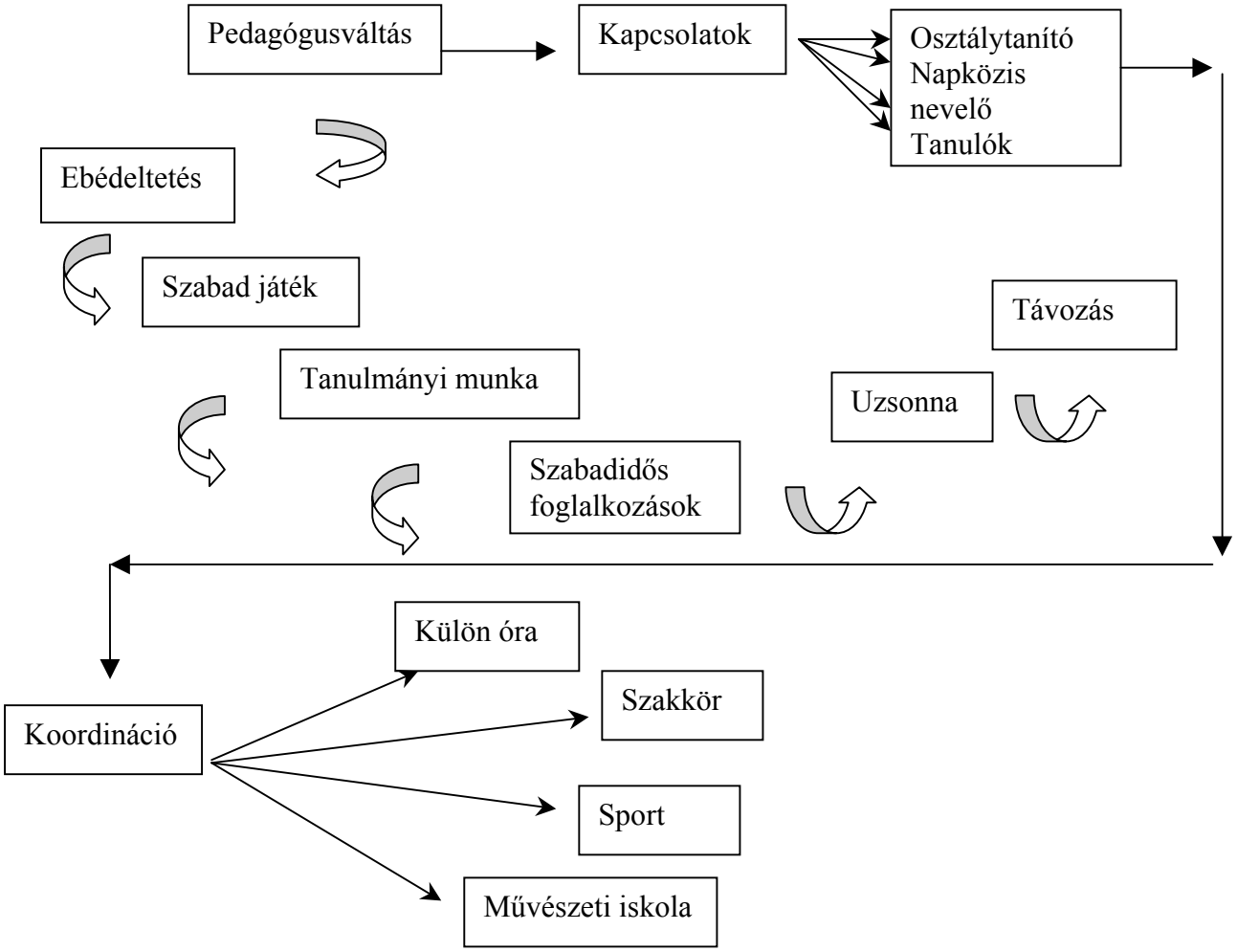

A napközis munka tervezése

A napközi otthon munkája szerves része az iskolai munka egészének, lehetőségeivel kiegészíti, színezi azt. Hasznos, ha a tervezést helyzetelemzés előzi meg.
A tervezés során figyelembe kell venni az adott csoport fejlettségi, neveltségi szintjét a tanulók érdeklődését, az adott személyi és tárgyi feltételeket.
Fontos, hogy a gyermekeknek biztosítani tudjuk a foglalkozás sokszínűségét, a nyugodt, kényszermentes, alkotásra késztető légkör kialakítását.

A tanórán folyó és a tanórán kívül kibontakozó nevelés egysége

A tanórán kívüli pedagógiai tevékenység épít a tanórai munkára, kölcsönhatásban van vele. A tanóra sem töltheti be kellőképpen nevelői szerepét, ha nem vet számot azzal a többlettel, kiteljesítő lehetőséggel, amely a tanórán kívüli sokszínű tevékenységben rejlik, s a szabadidő

pedagógiai programja is gyökértelenné, kellően megalapozatlanná válik, ha szem elől téveszti a tanórán történteket.
Az új nevelési-oktatási terv részeként kialakított tantervek lényeges koncepciója, hogy feltételezik a tanórák műhelyében meginduló tanítási-tanulási folyamat természetes továbbgyűrűzését a szabadidőben, és számolnak a pedagógiailag szervezett tanórán túli időnek az órán folyó munkát is termékenyítő hatásával.
A személyiségfejlesztés azt is megkívánja, hogy a pedagógus azokat a tevékenységeket is megismertesse, és vonzóvá tegye, amelyek a tanulók életében még nem váltak rendszeressé. Olyan tevékenységi rendszer megszervezése szükséges, amely kielégíti a tanulói közösség és az egyes tanuló szükségleteit is, ugyanakkor képes betölteni, a szabadidő megvalósulásának. szerepét (személyiségfejlesztés, pihenés, regenerálódás, kompenzálás).
A nevelőnek tanórán kívül végzett pedagógiai munkájában gyakran kell különböző érdeklődésű, adottságú, képességű tanulókkal egy időben foglalkoznia.

Szabadidős tevékenységek tervezése

A foglalkozások célja, hogy érdeklődést felkeltő legyen. A foglalkozásokon találkozzanak többféle anyaggal, más-más témával ismerkedjenek meg különböző megközelítésben. Érzékenyen reagáljanak a természet változásaira, színeire, formagazdagságára. Esztétikai élményszerzés a népművészetben, megfelelő hangsúlyt fektetve a hagyományápolásra.
Nyitottság és fogékonyság kialakítása a szépirodalmi, zenei, képzőművészeti, alkotások iránt.
A foglalkozások témaválasztásánál figyelemmel kísérjük a naptári aktualitásokat, az ezekhez kapcsolódó ünnepeket, népszokásokat. Bevonjuk őket a tervezés folyamatába. A foglalkozások, a programok mindig választhatók és soha nem kötelezőek.
Teremtsünk lehetőséget arra, hogy a gyerekek szabadon mondhassák el véleményüket a témáról elősegítve a szabad gondolatáramlást, és a téma többoldalú megközelítését

A játékos csoportos foglalkozások célja

- az iskolai oktató-nevelő munka segítése
- az iskolában szerzett ismeretanyag elmélyítése, bővítése
- az ismeretszerzési készségek alakítása
- a permanens művelődési szokások alapozása
- értékrend alakítása
- esztétikai nevelés
- értelmi-érzelmi nevelés
- készségfejlesztés
- a kreatív képességek kibontakoztatása
- kultúrált szabadidőszokások kialakítása
- a szabadidő értelmes és hasznos eltöltésére nevelés

A sokféleség lehetővé teszi, hogy a gyermekek egyéni érdeklődésük, hajlamaik alapján eredményesen bontakoztassák ki képességeiket. A foglalkozások akkor a legeredményesebbek, ha a gyermek ötleteit, kezdeményezéseit, javaslatait, kéréseit és kívánságait is beleépítjük a foglalkozásba. Sok mindenből ízelítőt, kóstolót adunk, hogy minél nagyobb gyermekközösség érdeklődését keltsük fel foglalkozásaink iránt.
Egyforma esély adunk minden résztvevőnek, hogy a tanítási órákon kevésbé aktív gyerekek is sikerélményhez jussanak. Célunk, hogy adódjon lehetőség a gyerekek számára arra, hogy a

témával kapcsolatos ismereteiket új szempontok alapján rendszerezzék, de mellette újakat is szerezzenek.

A pedagógus szerepe a napközi otthonban

Napköziben dolgozó pedagógus munkája igen összetett Sokan sokféleképpen megfogalmazták már e témában gondolataikat. Szerintem a derűs mosoly a legfontosabb.
„Mosolyogni, tessék! Persze nem szüntelenül, nem reggeltől estig, de bujkáljon bennünk a mosoly minden eshetőségre készen, hogy bármikor felragyoghasson. Mert a mosoly - meggyőződésem szerint-mindig egy kis fényt hoz az életünkbe meg a másába is. Kicsike fényt, de sok kicsi, mint tudjuk, sokra megy."

(Janikovszky Éva)

Ajánlás

A gyermeknevelésben és az oktatásban arra a fordulópontra értünk, ahol az elvárások változása érzékelhető. Gyerekeink oktatása – nevelése újfajta szemléletet tesz szükségessé. Az emberi természet globális ismeretére van szükségünk ahhoz, hogy az új évezredben igazi átfogó nevelést gyakorolhassunk az emberiség szolgálatában. Ezt az emberiséget természetesen gyerekeink alkotják majd. Megéri értük áldozatot hozni. Ettől függ a jövőnk!
Olyan oktatásban dolgozó szakemberekre van, lesz szükségünk,.akikről az Ősi áldás gondolatai szólnak
„Áldott legyen a fény, mely rád világít, a fény, mely benned van. Az áldott napfény sugározzon be téged, melegítse föl szívedet, míg úgy nem lobog, mint a kandalló tüze. Így minden jó barát eljöhet hozzád melegedni. Sugározzék a fény, szemedből, mint az ablakba állított gyertyák fénye, melyek hívogatják a fáradt vándorokat.
Áldott legyen a rád hulló eső… Hulljanak lelkedbe a kis cseppek, és csalogassák ki a virágokat, hogy illatukkal megteljék a levegő. Legyen áldott a vihar is, rázza meg a lelkedet, hogy fényesre és tisztára mossa, és sok kis tavacskát hagyjon abban, melyekben megcsillanhat, az égkékje és időnként egy-egy csillag.
Legyen áldott az egész kerek föld, hogy mindenütt kedvesen fogadjon téged, bármerre is vezessen utad." (Ősi áldás)
Ezen gondolatok jegyében, ajánlom munkánkat a bíráló bizottság figyelmébe, bízva a kedvező elbírálásban.

Nyíregyháza, 2006. január 12.

Halász Sándorné
munkaközösségvezető

Az intézmény pályázati programjai:

1. **Programok a napköziben - Napközi munkaközösség**
2. **Ökoiskolai programok délután – Napközi munkaközösség**
3. **Projektpedagógia alkalmazása a kreatív napköziben – Szulicsné Plank Anikó**
4. **Szabadidőkultúra – Tihanicsné Jászai Marianna**
5. **Foglalkozási terv a napköziben – Kriston-Bordi Zsuzsanna**
6. **Kézműves foglalkozás a napköziben - Kriston-Bordi Zsuzsanna**
7. **Hogyan alkalmazom a tanulásmódszertant? – Balmaz Lászlóné**
8. **Napközi a felső tagozatban – Balmaz Lászlóné**
9. **Mentálhigiénia – Halász Sándorné**

A pályázati programok bemutatása

1. Programok a napköziben - Napközi munkaközösség (1-6.osztály)

A tanórán kívüli tevékenységek rendszerét mutatja az alábbi ábra:

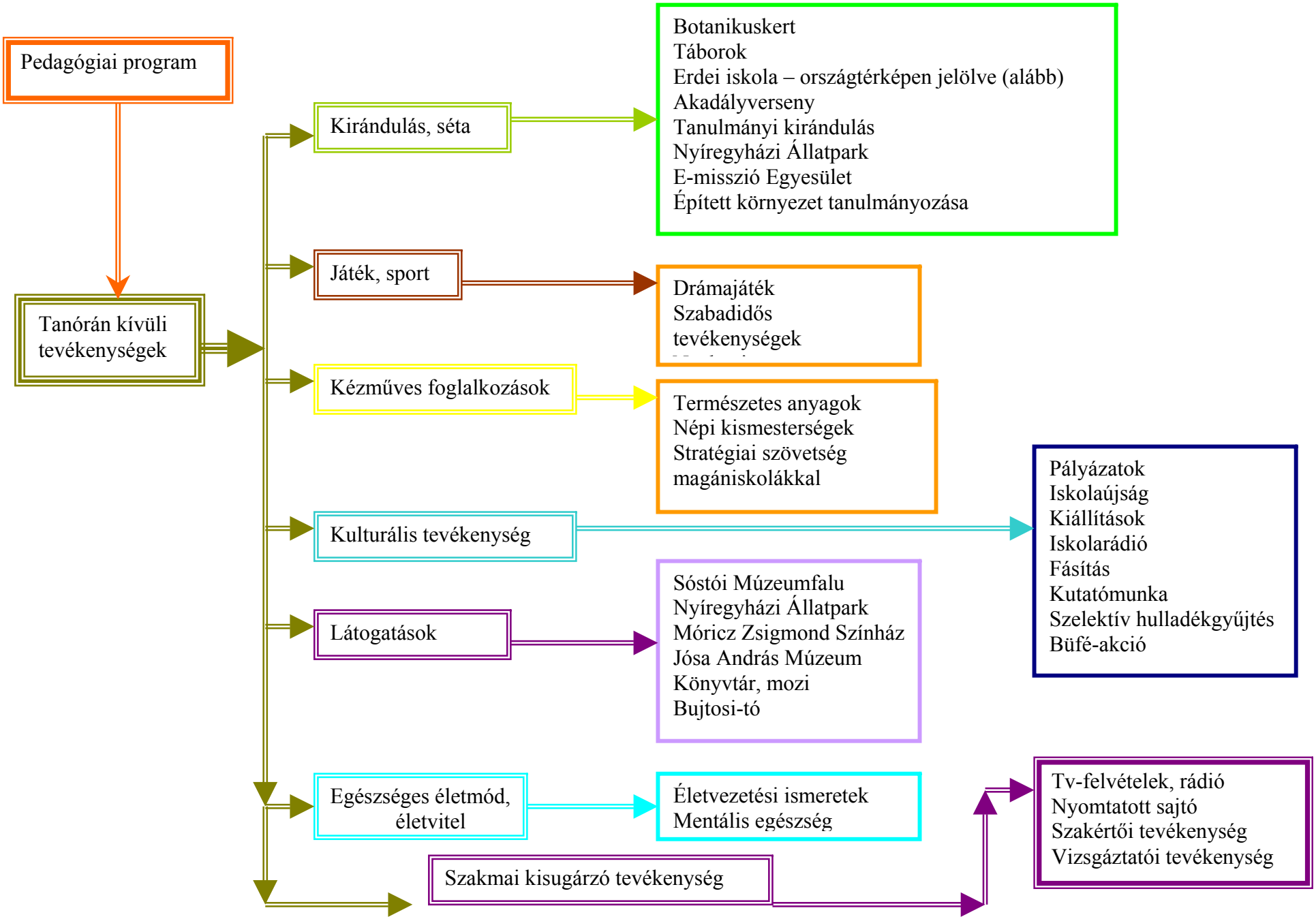
Pedagógiai program
Tanórán kívüli tevékenységek
Kirándulás, séta
Botanikuskert
Táborok
Erdei iskola – országtérképen jelölve (alább)
Akadályverseny
Tanulmányi kirándulás
Nyíregyházi Állatpark
E-misszió Egyesület
Épített környezet tanulmányozása
Játék, sport
Drámajáték
Szabadidős tevékenységek
Kézműves foglalkozások
Természetes anyagok
Népi kismesterségek
Stratégiai szövetség magániskolákkal
Kulturális tevékenység
Pályázatok
Iskolaújság
Kiállítások
Iskolarádió
Fásítás
Kutatómunka
Szelektív hulladékgyűjtés
Büfé-akció
Látogatások
Sóstói Múzeumfalu
Nyíregyházi Állatpark
Móricz Zsigmond Színház
Jósa András Múzeum
Könyvtár, mozi
Bujtosi-tó
Egészséges életmód, életvitel
Életvezetési ismeretek
Mentális egészség
Szakmai kisugárzó tevékenység
Tv-felvételek, rádió
Nyomtatott sajtó
Szakértői tevékenység
Vizsgáztatói tevékenység

Erdei iskolai foglalkozások helyszínei:

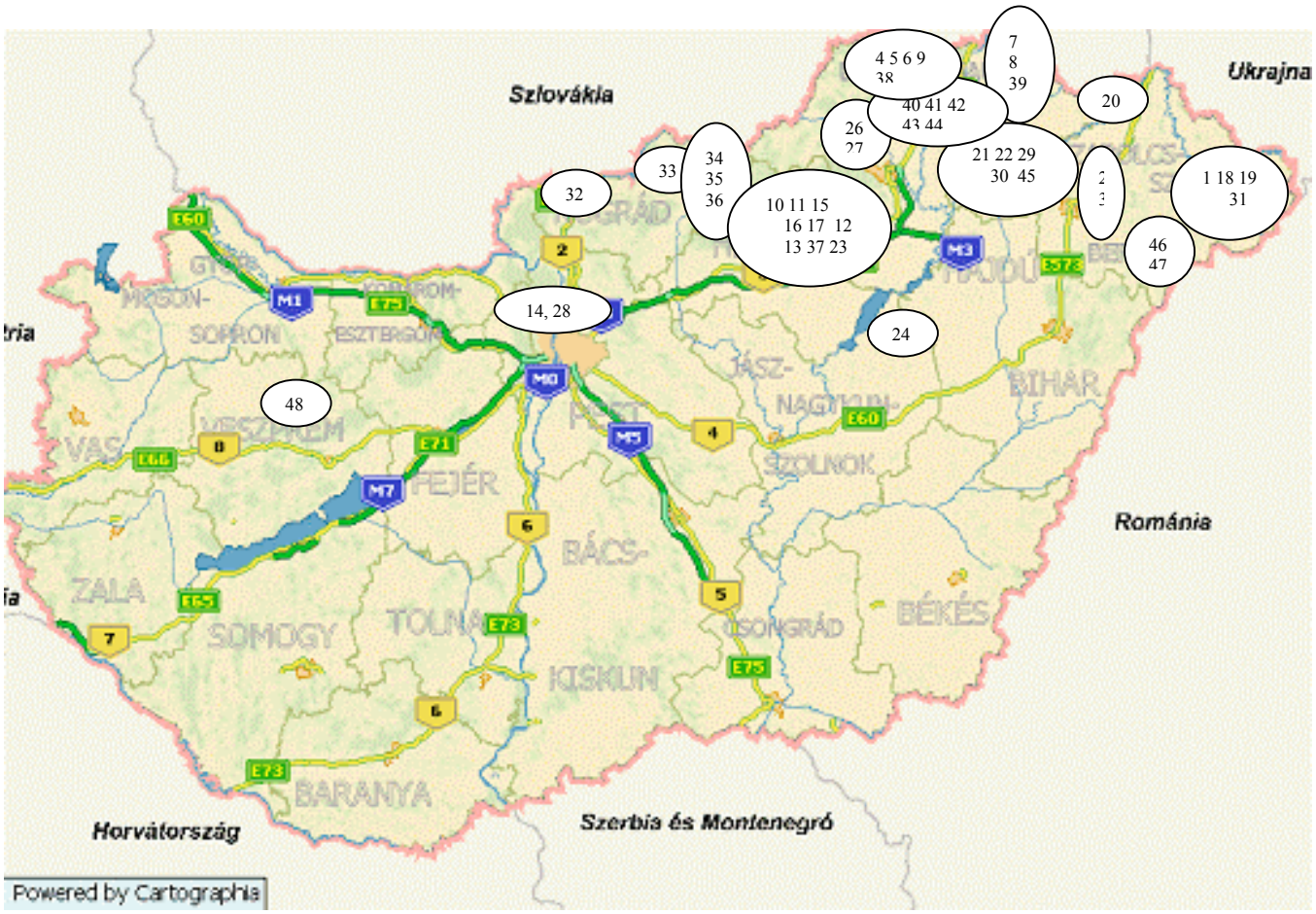

1. Túristvándi
2. Nyíregyháza-Sóstó
3. Ilonatanya
4. Telkibánya
5. Pusztafalu
6. Hollóháza
7. Sárospatak
8. Széphalom
9. Füzér
10. Mátraszentistván
11. Parádfürdő
12. Egerszalók
13. Sirok
14. Leányfalu
15. Kékestető
16. Parádsasvár
17. Galyatető
18. Fülesd
19. Sonkád
20. Kisrozvágy
21. Szabolcs
22. Tiszalök
22. Eger
23. Szilvásvárad
24. Nagyivány
25. Aggtelek
26. Dédestapolcsány
27. Diósgyőr
28. Szentendre
29. Szerencs
30. Tokaj
31. Garbolc
32. Hollókő
33. Ipolytarnóc
34. Somoskő
35. Salgóbánya
36. Salgótarján
37. Bükkszék
38. Hollóháza
39. Sátoraljaújhely
40. Regéc
41. Boldogkőváralja
42. Háromhuta
43. Fony
44. Korlát
45. Balsa
46. Bátorliget
47. Nyírbátor
48. Zirc

2. Halász Sándorné, Varga Lászlóné: Ökoiskolai program délután

Földrajzi helyzetünk**: Európa – Magyarország – Nyírség – Nyíregyháza**

A Nyírség
Éghajlati, talajtani adottságai
.
A kontinentális éghajlat és a Nyírségre jellemző homoktalaj sajátosságaiból következik, hogy az itt élő emberek szoros, küzdelmes kapcsolatban állnak a természettel. Ahhoz, hogy a homoktalajt ne fújja tovább a szél, termést hozzon a föld, a térségben élők teszik a dolgukat. Ki-ki lelkiismerete, lehetőségei szerint.

Nyíregyháza – Apáczai Csere János Gyakorló Általános Iskola

Nyíregyháza szépen fejlődő, szellős, megyei jogú város kb. 120000 lakossal.
Iskolánk a belvárosban a körút mentén épült. Udvarunk, árnyas fákkal beültetett, ahol a gyerekek jól érzik magukat. A fák ültetésében, gondozásában a gyerekek is tevékenyen részt vesznek, ez hagyomány.

Hogy mit jelent ez? Egy példa erre: 12 éve egy 3. osztályos tanuló, hozott egy nyírfát, elültettük egy gyerekcsoporttal. Öntözgettük, becézgettük a csoport örökbe fogadott fáját.

Elmeséltük ezt a történetet a 12 évvel később iskolánkba járó unokatestvérnek. Szeretettel ölelte át a fát. Ő továbbviszi a gondozás örömét, együtt van vele a gyermek közösség munkában, játékban.

A környezettudatos magatartásra vonatkozó tevékenységeinket egyéni, munkaközösségi programunkban fogalmazzuk meg rendszeresen évek óta.

A teljesség igénye nélkül álljon itt néhány program:

⇒ Az udvaron fa, virágültetés, gondozás, takarítás
⇒ A közeli erdőben szervezett túrák, az élővilág megfigyelésére, ismeretek átadására a tudatos környezetvédelemről
⇒ Túrák hazánk szép tájain, szülők, gyerekek, kollégák részvételével
⇒ A kézműves foglalkozásokon természetes alapanyagokból dolgozunk
⇒ Pályázatokon, vetélkedőkön veszünk részt, illetve vetélkedőket szervezünk
.
Örömmel tapasztaljuk, hogy az utóbbi években egyre nagyobb az odafordulás a környezet, az ember és az egészséges életmód kérdéseihez.

Életképek szabadban, szabadon, együtt, egymás mellett:

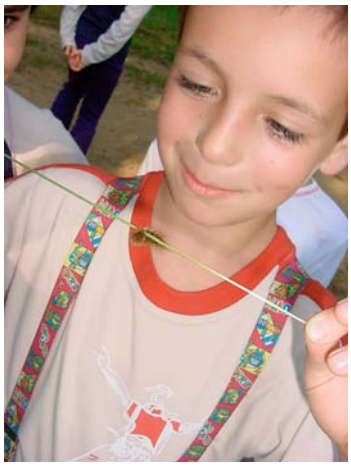

- **Balmaz Lászlóné felsős napközis csoportjában folyó környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységek:**

CHEF program

Soros Egészségnevelési program

Csendes Éva: Életvezetési ismeretek és készségek

Az Ökoiskolai programban meghatározott hónapra lebontott tevékenységek

Pályázatok: Védett fa pályázat, Nutrikid pályázat, Anyatej pályázat, Írj mesét pályázat, Környezetbarát módon az iskolában pályázat, Megyei Környezetvédelmi pályázatírásban résztvevő

Cinege király környezetvédelmi vetélkedő

2000-ben II. helyezés

Megyei és Határon túli Környezetvédelmi vetélkedő 5 – 8. osztályok részvételével:

2003-ban II. és III. helyezés

2004-ben VI. és XI. helyezés

2005-ben folyamatban

MAKK MARCI Természetjáró és Környezetvédő tábor 1990-től

⇒ Eger-Tardos 12 alkalommal

⇒ Pusztafalu 1 alkalommal

⇒ Sima 2 alkalommal

⇒ Telkibánya 2 alkalommal

Pályázatok: KOMA, GYIA, SOROS Alapítvány, Közoktatási Közalapítvány, Spori Sport, Bűnmegelőzési Tanács, Esélyt az ifjúságnak

HAZAI HOL-MI 1996. július 13., szombat

Boldog gyerekek a Bükkben

A benzingőzhöz szokott városi lurkókat hegyi levegőre, hazai tájakra kell vinni

Nyíregyháza (KM – K. D.) — Immár hatodik alkalommal szervezett természetjáró tábort két nyíregyházi pedagógus: Balmaz Lászlóné és Gyarmatiné Kéki Klára. A táborok résztvevői zömmel városi gyerekek, az utcél a vadregényes Bükk hegység.

— 1990 nyarán jutalomkirándulásnak indult a dolog, az akkori negyedikeseimmel vágtunk neki az útnak — mondja *Balmaz Lászlóné* a kezdetekről. — Az idő tájt úgy tűnt, hogy megszűnik az úttörőmozgalom, gondoltam jó lenne a nebulókat amolyan hagyományos, igazi táborba vinni, ahol tábortűzes, bográcsban főzős, túrákkal és vetélkedőkkel dúsított program részesei lehetnek.

Hazai tájakon

— Az utcél kiválasztásakor hazai tájakban gondolkodtam — folytatja —, a benzingőzhöz, síksághoz szokott városi lurkókat, hegyi levegőre, vadregényes hazai tájakra akartam vinni. Biológusnak készültem, a szívemhez igen közel áll az élővilág, a Bükkben pedig minden fellelhető, ami egy természetszerető ember számára kedves lehet.

Voltunk Szilvásváradon, bebarangoltuk a községhez tartozó Szalajka-völgyet, amely az ország legszebb magashegységi jellegű völgye. A Szalajka-patak, a sziklaforrás és a Fátyol-vízesés csodálatos és különleges látnivalók.

Ősrégi leletek

— Az ősember barlangját se felejtsd ki — veszi át a szót *Gyarmatiné Kéki Klára.* — Régészeti szempontból ez a Szalajka-völgy legértékesebb része. Az ásatások alkalmával jégkorszaki leletek kerültek felszínre, találtak itt paleolit korból származó kő- és csonteszközöket, ezek kb. harmincezer évesek.

❒ *Talán régésznek készült?*

— Így igaz. Mindig vonzott a régmúlt. Tulajdonképpen a táboroztatások során én képviselem a humán szolgáltatást. A történelmi várromoktól a zártteri múzeumokon keresztül az ősember barlangjáig, e látnivalók bemutatása az én reszortom.

❒ *Kizárólag negyedikeseket táboroztatnak?*

— Zömmel harmadik-negyedik osztályos gyerekekkel utaztunk, de később bővült a kör, a legfiatalabb természetjáró hatéves volt, a legidősebb elsős gimnazista. Gyakran előfordul, hogy testvérpárok jelentkeznek, a kicsi elcsábítja a nagyot vagy fordítva.

Kiváló hadiszállás

— Remek főhadiszállásra találtunk egy Eger közeli kisközségben. A tábor tíz hektáron terül el, hatalmas tölgyek és fenyők között. Kosárlabda, futball- és teniszpálya áll rendelkezésünkre a szabadidő hasznos eltöltésére. Ilyenkor rendezzük a vetélkedőket, az elmaradhatatlan lepényevőversenyt, a bográcspartit, a szalonnasütést.

❒ *Hány gyereket vittek eddig magukkal?*

— A hat év alatt több mint kétszázat, évről évre növekszik az érdeklődés, többen visszajárnak a táborba, de magukkal hozzák barátaikat, új ismerősöket vagy osztálytársukat.

A vidám táborozók csoportja — Amatőr felvétel

A napközis munkaközösség által az ökoiskolai programhoz kapcsolódóan tervezett tevékenységek

Szeptember:

Fontosabb dátumok:

- szeptember 16. **Az ózon világnapja**
- szeptember 22. Az **európai autómentes nap**
- szeptember 3. szombatja: **Takarítási világnap**

Tevékenységek:

1. A program indítása: a gyerekek tájékoztatása, beszélgetés, ráhangolódás.
2. A termek díszítése, virágosítása: a folyosók, vitrinek dekorálása.
3. Fa-örökbefogadás
4. Részvétel az Állatbarát Alapítvány programján: „Felvonulás az állatokért”
5. Használt elemek gyűjtésének beindítása
6. Csatlakozás a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület által meghirdetett Madárbarát Kert programhoz a *Madárbarát Iskola* cím elnyeréséért
7. Környezetvédelmi vetélkedősorozat indítása
8. Takarítás a termekben és az udvaron

Október:

Fontosabb dátumok:

- október 1-2. **Nemzetközi Madármegfigyelő Napok**
- október 4. **az állatok világnapja**
- október 10. **a lelki egészség világnapja**
- október 21. **Földünkért világnap**
- október 31. **takarékossági Világnap**

Tevékenységek:

1. Részvétel a „Munkába, iskolába – környezetbarát módon” rajzpályázaton
2. A madarak megfigyelése az erdőben
3. Megemlékezés az állatok világnapjáról: vetélkedők, tablókészítés, állatkerti séta
4. Mentálhigiénés, személyiségfejlesztő, életvezetési programok a csoportokban
5. A jeles napok csoporton belüli feldolgozása
6. Focibajnokság
7. A megkezdett programok, tevékenységek folytatása

November:

Fontosabb dátumok:

- november16: **tolerancia világnap**
- november17: **füstmentes nap**

Tevékenységek:

1. Madáretetők készítése
2. Füstmentes nap: vetélkedő
3. Játékok készítése
4. Környezeti, kulturális, könyvhasználati vetélkedők
5. A beindított programok folytatása

December:

Fontosabb dátumok:

- december 6. **Mikulás-nap**
- december 24. **karácsony**
- december 29. **biodiverzitás napja**

Tevékenységek:
1. Ünnepeink megtartása, hagyományőrzés
2. Karácsonyi vásár
3. A madáretetők feltöltése
4 .A megkezdett tevékenységek továbbvitele

Január:
Tevékenységek:
1. A féléves munka értékelése
2. Apáczai-hét
3. Téli játékok a szabadban: szánkózás, hógolyózás, hóemberépítő-verseny.
4. A megkezdett programok, tevékenységek folytatása

Február:
Fontosabb dátumok:

- február 1. **A Tisza élővilágának emléknapja**
- február 2. **Vizes élőhelyek világnapja**

Tevékenységek:
1. Cikkek, képek gyűjtése és tablókészítés, a ciánszennyezés hatásáról, a Tisza élővilágáról, ill. a vizes élőhelyekről – Vetélkedő
2. Népi hagyományaink ápolása: farsang
3. „Ismerd meg, Nyíregyházát!" vetélkedő sorozat
4. A folyamatos programok működtetése
5. Fészkelésre alkalmas madárodúk készítése és kihelyezése

Március:
Fontosabb dátumok:

- március 22.**a víz világnapja**
- március 23. **meteorológiai világnap**

Tevékenységek:
1. A víz világnapja alkalmából rajzpályázat, vetélkedő
2. Előadás: A víz, a Föld, az élettér kapcsolata
3. Fa ill. más növények ültetése
4. A korábbi tevékenységek folytatása

Április:
Fontosabb dátumok:

- április 3. **csillagászati világnap**
- április 22. **a Föld napja**

Tevékenységek:

1. Vetélkedő a Föld napja alkalmából
2. A Föld napja városi eseményeinek megtekintése
3. Az udvari virágtartók beültetése
4. Egészséges életmód: fogászati vetélkedő, kerékpáros verseny
5. Ünnepeink, hagyományaink: húsvét

Május:

Fontosabb dátumok:

- május 10. **madarak és fák napja**
- május 22. **a biológiai sokféleség nemzetközi napja**
- május 24.az **európai nemzeti parkok napja**
- május első vasárnapja: **anyák napja**
- május utolsó vasárnapja: **gyermeknap**

Tevékenységek:

1. Környezetvédelmi vetélkedősorozat döntője
2. Gyermeknapi programok szervezése
3. Az *erdei iskola* előkészítése és lebonyolítása

Június:

Fontosabb dátumok:

- június 5. **környezetvédelmi világnap**
- június 8. **óceánok világnapja**

Tevékenységek:

1. Táborok előkészítése
2. Akadályverseny
3. Az éves munka értékelése

3. Projektpedagógia alkalmazása a kreatív napköziben – Szulicsné Plank Anikó (1-2.osztály)

A kreatív magatartás igen jellemző az óvodáskorban, iskolakezdéskor a gyermekek kreatív kifejezőképessége csökken. Ez természetes velejárója a jobban behatárolt szabályrendszerekhez való alkalmazkodásnak. Ezért fontos, hogy az iskolai lét olyan területein, amelyek jellegüknél fogva alkalmasabbak a törés finomítására, kihasználnunk a lehetőségeket.

A napközi erre ideális közeg.

Szabadidős tevékenységeinkre az a jellemző, hogy egy témát járunk körbe, hosszabb rövidebb időszak alatt minél többféle módon. A projektpedagógia feltételrendszerét alkalmazva egy jelenséget komplexen, több oldalról közelítünk meg .A gyerekek megtapasztalják, hogy kapcsolat van sokszor egymástól függetlennek látszó, távol eső dolgok között.

A téma alanya lehet egészen meglepő, vagy különösebb jelentőséggel nem bíró, de a csoport számára érdekes, izgalmas dolog/pl. falevél, kutya, érzések, természetes anyagok, színek, stb./

A csoportra jellemző a csoportos egyéni, vagy csoportmunka, a nagy osztálylétszám miatt szükséges kisebb egységeket kialakítani, mert sok kreatív tevékenység hatástalan bizonyos létszám felett. Itt is hangsúlyozni kell a napközi lehetőségeit. Kihasználhatjuk, ha a csoport egy része más foglalkozáson van /torna stb./ vagy forgószínpad jelleggel biztosítjuk, hogy legyen választási lehetőség, tekintetbe véve a gyermek aznapi hangulatát, irányultságát. Fontos, hogy biztosítsuk az átjárhatóságot, hogy legyen lehetőség többféle tevékenység kipróbálására.

A téma alanya bármi lehet, ami igazodik a tanulók fejlettségi szintjéhez, amiről ismeretekkel rendelkeznek, ami érdeklődést , kíváncsiságot vált ki.
Mivel ökoiskola vagyunk témaválasztásunk az elmúlt időszakban ennek a jegyében is történik, de ez nem jelent szűkítést, hiszen, a természet, az állatvilág, a környezetvédelem, az ember és a természet kapcsolata kimeríthetetlen téma ill. komoly tartalmak megjelenítésére alkalmas. Ugyanakkor a gyerekek motiváltsága biztosított.

Ha például a szárított, préselt falevél a témánk, a teljesség igénye nélkül a következőképpen járhatjuk körbe a témát:

gy**űjtőmunka, vizsgálódás. préselés, szárítástechnik**a
d**rámajátékok . **f** . . . ügyességi játéko**k
***r**égi játékok átformálása . **a** . játékkészítés*
m**int dekorációs elem . **l** . vizuális megjelenítés többfél**e
n**épművészet . **e** anyagból technikáva**l
m**űvészeti ágakban . **v** . Cort eszközö**k
***g**ondolkodtató történet,vers . **é** . kreatív írás*
***b**efejezetlenségek, rejtvények . **l** . provokatív kiindulópont**o**k*
m**ese . . meseillusztráci**ó
***k**épességfejlesztő játékok . . bábkészítés, bábozás*
j**elmezkészítés . sorversenyek, mozgásos tevékenysége**k
***d**íszletterv mandala terv,színezés*
*tán**c***

A foglalkozások sokfélesége lehetővé teszi, hogy a gyermekek **egyéni érdeklődésük**, hajlamaik alapján eredményesen bontakoztassák ki képességeiket. A foglalkozások akkor a legeredményesebbek, ha a **gyermekek ötleteit, kezdeményezéseit, javaslatait, kéréseit és kívánságait is beleépítjük a foglalkozásba. Fontos, hogy minden gyermek részesüljön, a foglalkozások nyújtotta élményekben, örömökben.**

A komplex látásmód nagy segítséget nyújt a gyermekeknek ahhoz, hogy szemléletük, világképük táguljon, gondolkodási készségük fejlődjön, hogy több irányba el tudjanak mozdulni egy megadott téma felvetésekor, hogy az összefüggéseket meg tudják látni. Ez a nyitottság, a kreatív alkotásra való lehetőség nagymértékben fejleszti a gyermekek alkotókészségét. A nyitottság és a szabadság olyan kritikus vitaszelemmel társul, amely segítség abban, hogy a foglalkozások során akár értékes alkotások is létrejöjjenek.
Minden témakör fent említett tevékenységeiből válogatok hol többet, hol kevesebbet, de a **rejtvényfejtés a versengés és a rejtvény ill. társasjáték alkotás mindig része a tevékenységi körnek .**

Jellemző a tevékenységi rendszerünkre a következő folyamat. Megtanulunk valami új technikát, mintadarab alapján készítünk egy bizonyos dolgot. Ezután tágítjuk a kört, kipróbálunk több olyan fogást, ami a változatosságot, a variációt biztosítja, itt már olyan dolgot készítünk, amelynek vannak meghatározott és önálló elemei. Itt a tanári minta már csak mint kiindulópont, ötletadó alap jelenik meg. Mindig kihangsúlyozom, hogy ez csak egy vagy néhány ötlet, én is tudok ezen kívül még sokfélét, de ők még annál is különlegesebbet, érdekesebbet tudnak. Egy ideig hagyjuk érni, pihenni a dolgot, majd ez automatikusan ismét felszínre kerül, mikor más tevékenységnél felhasználnak elemeket, azok variánsait, ill. direkt módon ismételjük a tevékenységet, teljes önállóságot biztosítva a gyermeknek.

A kreatív légkör

A napköziben a gyermek a szabadidő egy részét választott tevékenységgel tölti. Nagyon fontos a kényszermentesség és az irányítottság korlátozása, hogy megtapasztalja, milyen érzés utánajárni saját indíttatásának, különösebb tét nélkül, mégis megismerve a kockázatvállalás, a felfedezés élményét. Ehhez kell a nevelő csöndes jelenléte, aki kedvező feltételeket teremt, segít, ha kell, figyel, de hagy kibontakozni. A tanórai korlátok megszűnésével létrejöhet egy szabad alkotó légkör, ahol nem kell készen lenni időre, félbehagyhatjuk, bármikor folytathatjuk a tevékenységet. **Van időnk** egy-egy pontnál eltérni az eredeti vonaltól, megállni az értékelés kedvéért, megtalálni az egyénnek vagy csoportnak megfelelő ritmust. Nincs az időhiány okozta stressz gátló hatása, és lehetőség van kivárni, hagyni érni a dolgokat.

Az értékelés jellege is eltér a tanórai értékelési rendszerektől, nincs rangsor, merev értékelési rendszer, nem a produktum egésze a döntő, a részletekre figyelünk, mely lehet bármilyen kreatív megnyilvánulás, egy alkalmazott technika, egy eredeti ötlet, egy folyamat, ami a próbálkozásokat igazolja. Ilyenkor a kisiskolás egyedül kitalál dolgokat, érdekes, szellemes ötletekkel áll elő, szívesen kifejti okait, önállóan próbálkozik, keresgél a többféle megoldás között. A kész munkák értékelésekor is rámutatunk egy-egy olyan mozzanatra, amire érdemes elismeréssel felhívni a többiek figyelmét, meghallgatni egymás élményeit, tapasztalatait. Ez a tapasztalatgyűjtés lehetővé teszi, hogy egymás ötleteit továbbfejlesztve építkezzenek a gyerekek, ugyanakkor a megdicsért alkotó is megerősítést kap, hogy ne elégedjék meg a minták követésével, mások utánzásával, hanem korábbi tapasztalatait felhasználva, saját, egyéni megnyilvánulásokra legyen igénye.

Egy olyan környezet, amely hiányosságaival, **ingergazdagságával provokatív**, inspirál az aktív odafordulásra. A műszaki és anyagi lehetőségek, a pénz és az eszközök, a játékok túlkínálata gátolhatja a gyermek ötleteit, a problémamegoldások keresését és ezzel a kreativitást is. A **félkész anyagokból** szinte felszólítás árad. Sok olyan játékra és anyagra van szükség, amely sokoldalúan felhasználható./8/

Ingergazdag környezet alatt a technikák, tevékenységek minél változatosabb rendszerét értem, ahol minél több gyerek találkozik őt megérintő élményekkel, legyen az érzelmi, értelmi, mozgásos, képzeleti felfokozottságot kiváltó hatás. Lehet érdeklődést keltő egy szokatlan anyag, amellyel dolgozunk, vagy egy különleges, új technika / pl. A Színes Ötletek sorozat kötetei, melyek kreatív és korszerű technikákat mutatnak be. /. Az értékes kacatok, kidobásra ítélt lim-lomok már önmagukban is gondolatébresztők lehetnek. Provokatív kiindulópont lehet egy mese, egy költemény, kép, tárgy, zene, fotó, képeskönyv, hír, film, színházi darab, ha érdeklődést kelt, ha érzelmi hatással van a gyerekre.

Tanulmányok kimutatták, hogy **a kreatív nevelők** elősegítik a gyermek kreatív hozzáállását, míg a kevésbé kreatív nevelők inkább az iskolai típusú eredményeket támogatják. A kreatív nevelők elismerik és értékelik a sokat kérdező, szokatlan megoldásokkal előálló tanulót. Ez kevésbé okoz problémát a nyitottabb napközis légkörben, mint a tanórai kötöttségek között. A kreatív nevelőnek tudni kell **gyermekszemmel is látni a világot,** játékos kedvvel, vagy a rácsodálkozás képességével részt kell vállalni a tevékenységekből, hiszen reakciói példaadóak a gyerekek számára. Nem nélkülözheti a humor, vagy a mókás meghökkentés hatásos eszközét. Fontos a kapcsolattartás a délelőttös és a délutános pedagógus között. A délelőttös kolléga jelezhet témákat, amely kivívta a gyerekek érdeklődését, de az órán nem volt idő elmélyülni, csak érintették. Ez örömmel tölti el a napközis nevelőt: adott a provokatív kiindulópont, legyünk mi is kreatívak, nézzük, mi mindent tudunk kezdeni vele! Nekünk is szükségünk van ötletgazdagságra, improvizációs készségre, de külön érdem, ha ez a kihívás szórakoztató számunkra.

„Olyan légkört kell teremteni, amely támogatja a gyermekek kreatív törekvéseit. Ennek alapja a **lelki biztonságérzet**, az elfogadó, önértékelést erősítő, bizalomteli kommunikáció. Megértően és elnézéssel kell a gyermekhez közeledni, dicsérve erőfeszítéseit.„/3/

Az önbecsülés nem más, mint csendes belső tudás, melynek forrásai a szülőktől, tanároktól, társaktól kapott megerősítő, pozitív minősítések, és az önmagunkban való hit. A kutatások következetesen kimutatták, hogy az önbecsülés és a teljesítmény összefüggésben állnak egymással, és ha az **önbecsülést összekötjük az önismerettel**, azzal létrehozzuk, a képességorientáltságot, amely a sikeres tanuláshoz elengedhetetlen. Ezért nagyon fontos, hogy elismerjük a gyerekek eredményeit, bármilyen tevékenységben mutatkozik meg. Legyen ez személyre szóló és őszinte megnyilatkozás, ahol értékeljük nem csak magát a produktumot, hanem a folyamatban megmutatkozó értékeket is. A felületes értékelés közömbösséget sugall, ami a lehető legrosszabb pedagógiai megnyilvánulás. Elismerhetjük a kitartást, az igényt, az újszerű problémák rugalmas kezelését, többféle módszer alkalmazását, az eredetiséget. /6/

A játékos kreativitásfejlesztés **optimális közege a csoport**. A közösségben megvalósuló játékos kreativitásfejlesztés nagyfokú hasonlatosságot mutat az ún. „brain-storming" módszerhez. Ennél ugyanis a csoportban való, egymással versengő, egymást túlszárnyalni kívánó megoldáskeresés mindennél jobban serkenti a résztvevőket az új és még újabb lehetőségek megtalálására. Eredményessége sokkal kedvezőbb, mintha egyedül, visszavonulva tennénk ezt. Számtalan kölcsönhatás keletkezik ott, ahol a gyerekek közösen tevékenykednek Lendületet adhat a csoporttagok viselkedése, és mód nyílik a többiek gondolkodási és cselekvési sokoldalúságának megfigyelésére, átvételére.

Tanítsuk gyermekeinket gondolkodni történetekkel (Robert Fisher nyomán)

A könyv az éves napközis tervbe építhető történetgyűjteményt, feladatsort tartalmaz. Minden történet provokatív kiindulópont egy-egy téma feldolgozásához.Ezek helyettesíthetők gyermekregényekkel, költeményekkel, mondókákkal, képekkel. A könyv szerkezete a következő:

Történet /v. más/ - téma -értelmezés- feldolgozás a vizuális készségek segítségével – feldolgozás a kreatív írás segítségével

Fontos elem a kérdezőközösség építése , melynek módszerei a az elhelyezkedés, a közös szabályok, a gondolkodási idő.

Nagyon vázlatos szerkezetét szeretném bemutatni a történetekhez fűződő feladatoknak. Miután beszélgettünk a történetről, majd a történet témájáról a könyvben található kérdéssor segítségével, természetesen a tanulók életkorának , érdeklődésének megfelelően szelektálva, további feladatokat oldunk meg vizuális jellegű ill. kreatív írásnak megfelelő feladatokkal. A feladatok közül szintén válogatunk, ill. bővíthetjük, helyettesíthetjük saját ötleteinkkel.

TÉMA **TOVÁBBI FELADATOK**

1. **A düh** „Dühös" képet festünk ,szituációs játék, haragos arcot ábrázolunk zenemű /pl. Stravinszky-Tavaszi áldozat/

2. **Állati jogok** Tájékozódunk veszélyeztetett állatfajokról /térkép/ állathangok felismerése, zene /Saint Saens-:Az állatok farsangja/ eljátszunk állatokat, többiek kitalálják. Elképzeljük, hogy szokatlan háziállatunk van /oroszlán, kígyó stb./miképp élnénk vele, képkiegészítés rajzzal /megfelelő környezet/

3. **A szépség** Mindenki hoz valamit, amit szépnek tart, indokoljuk,leírjuk. Azonos tárgyú, de különböző képet hasonlítunk össze,/ kinek melyik tetszik, miért/ Csendéletet festünk:"Valami szépet"" Mely társadat tartod szépnek, miért?" Fotók gyűjtése szép tájakról, meseszereplők rajzolása, zenei példa

4. **Az erőszakosság** Helyzetgyakorlat: Valaki erőszakos- megoldás. Történet kitalálása „Kakaskodó" címmel. Beszélgetés erőszakos esemény „áldozatával"

5. **A változás** A történet befejezése saját elképzelés szerint. „Rajzsoron mutassatok be valamit, ami változott!" Képsoron időrendi sorrend megállapítása. Némajátékkal születés, növekedés, halál. „mi lenne,ha…" típusú játékok

6. **Bátorság és félelem** Elmesélünk olyan esetet, amikor nagyon megijedtünk. Félelmetes szörny maszkját készítjük el. Bemutatunk valakit, aki bátor, indokoljuk /mese, társ, család stb./ Pantomim: félelem, bátorság **Munch: A sikoly** c. képének megfigyelése.

7. **A tisztesség** Az egyik szereplő szempontjából meséljük el a történetet. Képregényt rajzolunk,vagy jelenetet. **„Mi lenne,ha pénz kapna az osztály, hogyan osztanánk el igazságosan?"** Találsz valamit, mit teszel?

8. **A szabadság** Film felidézése, ahol valaki, vagy valami kiszabadult. Plasztilinból szoboralkotás. **„képzeld el, hogy fogoly vagy, mit érzel?"**

9. **A barátság** Színdarab írása a barátok közti veszekedésről. Lerajzoljuk legjobb barátunkat. Tulajdonságlistát készítünk, kiválogatjuk a legfontosabbakat. Ajándékot, meglepetést készítünk szeretetünk kifejezésére./előtte tájékozódunk, kedvenc színről stb./

10. **Jó és rossz** Képek válogatása **„**jó ill. rossz" halmazba, indoklás. Listakészítés, melyek a jó ill. rossz dolgok az életünkben. Tulajdonságvonal mentén helyezkedünk el, aszerint, mennyire vagyunk jók valamiben. Tulajdonságok válogatása.

11. **A boldogság** Megírjuk a boldogság **receptjét**. Dalt írunk a boldogságról. Bábjátékot készítünk, megalkotjuk a síkbáb szereplőket. Képeken keresünk boldog arckifejezéseket, kitaláljuk, miért lehet boldog. Zenei részletek: ha boldogságot sugároz, táncolunk, ha nem, lekuporodunk.

12. **A tudás** Oszlopos listát készítünk/ tudjuk,, hisszük, de nem tudjuk biztosan, nem tudjuk/ Kvízjátékot játszunk, a gyerekek állítják össze a kérdéseket. Lerajzoljuk **„A tudás fáját",** ágai illusztrálják tudományágakat.

13. **A szerelem** Valentin – napi vagy Bálint – napi üdvözlőlap készítése. Szerelmes népdalok hallgatása. Zenemű, amit szerelmi történet ihletett /Csajkovszkij. **Rómeó és Júlia nyitánya**, Mendelssohn: **Nászinduló** a Szentiványéji álom zenéjéből/
A történet alapján porcelántányér **mintájának tervezése**, mandala készítés.

14. **A szerencse** Tréfás jóslások /dobókocka, járókelő, időjárás stb. /Szerencsehozó tárgyak gyűjtése/talizmán, kabala, amulett, különböző népek kultúrájában – képek nézegetése/. Varázstárgyak rajzolása, mesékből gyűjtés. Mágikus versek költői antológiákból, szerencsehozó varázsversike, mondóka kitalálása. Harry Potter film. **Történetírás**: Egy szerencsés napom .

15. **Az emlékezet** Emlékezetpróba: 1. Tálcán elhelyezett tárgyakkal, 2.Elmentem a piacra és vette… memórialánc, 3. Összefüggéstelen szavakból hetet, 4. memóriajátékok /ütem, dallam, alakzatok, mozdulatsor, változtatós játékok/.
Emlékeztető **jelek kitalálása**. Emléktárgyak gyűjtése közös eseményről.

16. **Rejtély** Megvitatunk titokzatos eseményeket /ufók, jövő, Yeti stb./.
Olvasunk titokzatos verset /T.S. Eliot: Makár Viki, a titokzatos macska/ **Titkos jelek megfejtése**, rejtvények megoldása.

17. Nevek Legnépszerűbb nevekről közvélemény-kutatás. **Saját név eredete**. Nevünk kezdőbetűjével ránk jellemző szavak kitalálása, rímelő szavak gyűjtése, összekeverjük, többiek kitalálják, ki az. Meseszereplők tulajdonságot kifejező nevei.

18. **Kérdések és válaszok** Kérdések dobozát készítünk, beletesszük, ami érdekel. Kérdés-felelet játékok /Barkohba, Nyomozás stb./ Tárgyról tételezzük fel, hogy beszélni tud, érdekes kérdéseket teszünk fel neki. Interjú, **riportkészítés** valakivel.

19. **Valóságos - nem valóságos** Igaz vagy kitalált történet, többiek kitalálják, hogy igaz e. Kiemeljük a valótlan elemeket. Mesés elemek, cselekmények gyűjtése. **Nyomozás**, közösen megbeszélt titkos jelé mutatja, hogy hazudunk-e.

20. **A lopás** Különböző színek kikeverése, tulipán lefestése. Tulipánhagyma ültetése, megfigyeljük a növekedést. **Történetlánc** készítése. Címek képek újságcikkek párosítása.
21. Az idő Időjelző tárgyakból kiállítás készítése. Időgépről , előre- vagy visszautazásról az időben történet, illusztráció. Időméréshez kapcsolódó versengések. Időtáblázat vagy vonal készítése. Időrendbe állítás /képek, eseménysor /. Régi és kortárs jelenségek képek alapján /ruha, közlekedési eszköz, szavak, köszönési módok stb./. **Rajzos órarend**, vagy **délutáni időterv**. Zenei ritmusok, sportokkal kapcsolatos időmérés.

22. **Igények és szükségletek** **Szükséges** dolgok listája. Szünidőre csomagolunk bőröndbe. Fontossági sorrend. Lakberendező játék /gyerekszoba, tanterem, könyvtár stb./Öltöztető babatervezés. Szakmák eszközök rajzos csoportosítása**,** képek válogatása**.**

23. **Ki vagyok én?** **Portrékészítés**, többiek ki tudják-e találni, ki az? **Önarckép** tükör segítségével. Önjellemzés. Tükörmozgás /mozdulatsor partnerrel. Tükörkép rajzok**.**

Robert Fisher:Tanítsuk gyermekeinket gondolkodni erkölcsről és erényekről című kötetében további témákat feldolgozó történeteket találunk, hasonló módon feldolgozva. Csak néhány téma: Törődés, Együttműködés, Udvariasság, Mások megsegítése, Szeretet, Türelem, A környezet tisztelete, Szerénység és büszkeség.
Ez a kötet is beépíthető az éves munkafolyamatba, igény szerint válogatva, kiegészítve. Jól kapcsolódik Csendes Éva Életvezetés programjához, sok átfedés, párhuzam használható.

Szulicsné Plank Anikó

Foglalkozási terv

Szeptember
„ISKOLANYITOGATÓ”

Tanulmányi munkával kapcsolatos feladatok
Tanszerek, a tanuláshoz szükséges eszközök célszerű előkészítése
Közösen használható eszközök, könyvek, A tanulmányi munka rendje
Önellenőrzés, ellenőrzés, segítségkérés Szorgalmi, önálló elfoglaltság lehetőségei

Fejlesztendő képességek **Témák, tevékenységek**
A finommozgások, mozgáskoordináció gyöngyfűzés, gyurmázás, logikai készlet, tépések, ragasztások, mozaikképek
Néhány praktikus iskolai eszköz elkészítése
A látás, megfigyelés fejlesztése Tükörjáték, mozdulatok, pozíciók megfigyelése
Tárgyak helyzetének megfigyelése
A beszédfigyelem fejlesztése Labdázás énekre, Szóláncok /Kaposvár20.o./
Komplex kreativitásfejlesztés „Nyári beszámolók „ „Iskolanyitogató”
Mozgás fejlesztése Játékok labdával, ugrálókötéllel / Játékszertár 25.o.35.o./

Gondolkodás fejlesztése játékokkal /R. Fisher/
Verses játékok 35.o.-41.o.
Memória játékok 32.o.-35.o.
Gondolkodás fejlesztése történetekkel /R. Fisher/
Bátorság és félelem P. 38.o. B. 59.o.
Jó és rossz P. 55.o.
Együttműködés B.54.o.

Drámajátékok
Szituációs játék, páros gyakorlatok, mímes, improvizatív játékok
Konfliktushelyzetek, ill. nyári élmények, emlékek

Életvezetés
A csoportnormák felelevenítése, Javaslattétel közös foglalkozásra
A kultúrált étkezés rendje
Barátkozás önmagunkkal, érzések kifejezése, leolvasása

Jeles napok, Ökoiskola
Takarítási világnap
Nemzetközi hulladékgyűjtő nap
Teremdíszítés, virágok a teremben

Szervezési feladatok
Házirend , balesetveszély
Értékes „lim-lomok” termések gyűjtése
Szakkörök, Napirend , Üzenőfüzet, Értékelés, Felelősök

Október
"ŐSZKÖSZÖNTŐ"

Tanulmányi munkával kapcsolatos feladatok
Tanszerek, tanuláshoz szükséges eszközök célszerű használata
Segédeszközök órarend szerint, Alkalmanként szükséges eszközök
Közösen kialakított időtervhez való ragaszkodás, alkalmazkodás
Szorgalmi feladatok helye, módja
Önművelés, kreatív elfoglaltság, ha készen van

Fejlesztendő képességek	***Témák, tevékenységek***
A hallás fejlesztése	Csendgyakorlatok,hangok felismerése, Szóposta Társfelismerés, Hangszerkészítés
Ütem, ritmuskoordináltság fejl.	Ügyességi játékok,tánc zenére ,népi játékok
Komplex foglalkozások, kreativitás fejl.	„Itt van az ősz…" „Varázslatos falevelek" „Szüreti mulatság" „Gyümölcskarnevál" „Őszapó" Levélnyomatok, textilkép, montage, kollage, frottázs, falevélbáb, termésfigurák, pettyegtetés
Cselekvés képességei	Labdajátékok, sorversenyek, ügyességi játékok /Játékszertár 36.o.-38.o./

Gondolkodás fejlesztése játékokkal /R.Fisher/
Beszélgetős játékok 51.o.-57.o.
Szójátékok 65.o.-89.o.
Fogalmi játékok 19.o.-26.o.
Gondolkodás fejlesztése történetekkel /R.Fisher/
A düh P. 23.o.
A szépség P. 23.o.
A barátság B. 49.o.

Drámajátékok
Szituációs gyakorlatok , tárgyjáték/ Piac, szüret/
Fantáziajátékok

Életvezetés
A pozitív én bemutatása a társaknak Miben jeleskedem? Önmagunk jutalmazása.
Vágyunk az elismerésre. Helyem a családban. Minden ember egyedi..
Előítéletmentesség, önzetlenség, udvarias magatartás

Jeles napok, Ökoiskola
Földünkért világnap
Szelektív hulladékgyűjtés

Szervezési feladatok
Termények gyűjtése , falevelek préselése
Képgyűjtés őszi tablóhoz időszerű öltözködés
Szekrények , polcok rendje

November

„ÁLLATOSDI”

Fejlesztendő képességek	***Tevékenységek***
Komplex foglalkozásokkal kreativitás fejlesztés	„Szótlan barátaink” „Csodálatos állatvilág” „Mesés állatok” „Állatok szabadban és fogságban”
Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése	Vetélkedők ,Könyvtár, Természettudományos könyvek
Megértés , emlékezet fejlesztése	Illusztárció állatmesék alapján
Finommozgásos koordináció	síkbábok, fonalkép, termésnyomat, mintázás agyagból , origami állatfigurák, állatkert tervezés, állatdominó, textilkép
Mozgásos játékok	„Versenyeznek az állatok” / békaugrás stb. sorversenyek/ /Játékszertár 47.o.-54.o./

Drámajátékok

Állatmesék Bábozás, improvizatív és szituációs játékok állattartással kapcs. Dallamtöredék

Gondolkodás fejlesztése játékokkal /R. Fisher/

Gondolkodás fejlesztése történetekkel /R. Fisher/

Halott, akár a dodó B. 110.o.

Életvezetés

Egymásrautaltság, Együttműködés a társakkal, a családtagokkal
Igény a mozgásra, a szabad levegőn tartózkodásra
Gyalogos közlekedés

Jeles napok,Ökoiskola

Védett állatok, növények, Állatmenhely , Vadaspark, Emisszió
„Kincskereső vetélkedő” „Kis gazdik próbatesztje”

Szervezési feladatok

Állatokról szóló ism.terjesztő könyvek , állatfotók gyűjtése.
Gyűjtési akciók az állatmenhely segítésére.
Meghívott előadó, előadások

December
„ÜNNEPSOROLÓ”

Tanulmányi munkával kapcsolatos feladatok
A tanulás szakaszai Az írásbeli feladatok szóbeli alkalmazása
Hasonló és eltérő feladatok
Gyakorlási lehetőségek /párok, egyéni ,tanítói segítség, csoportos/ megfelelő alk.
Pihentető, lazító gyakorlatok alk. Mások zavartalan tanulásának biztosítása

Fejlesztendő képességek ***Témák, tevékenységek***
Komplex foglalkozások, kreativitás fejlesztés „Télköszöntő” „Mikulásvárás”
„Az igazi ajándék” „A szeretet ünnepén”
Vizuális fantázia, kézügyesség fejl. Képalkotás viaszos eljárással, vattaragasztás, díszcsomagolás, vásárra aztalidísz stb.
Adventi koszorú, fenyődíszek, ajándékkártya, adventi naptár
Észlelés érzékelés fejlesztése kézműves tevékenységek

Gondolkodás fejlesztése játékokkal /R.Fisher/
Históriás játékok 57.o.
Stratégiai játékok 126.o.
Gondolkodás fejlesztése történetekkel /R.Fisher/
Megbocsátás B. 71.o.
Barátság B. 78.o.
Valóságos-nem valóságos B.84.o.

Drámajátékok
Utánzó játékok, Érzékszervi játékok,
Improvizatív játékok Metakommunikációs játékok
Akaratjáték, Érzelmek kifejezése arcmimikával

Életvezetés
A barátságot is gondozni kell! Hogyan fejezzük ki megértésünket, aggodalmunkat?
Élettér, rendszeresség, önállóság, segítségkérés, a segítség elfogadása.
Alkalmazkodás másokhoz, hangulatok, érzelmek.
Az okos időbeosztás, igény a szabad levegőn tartózkodásra.
Elemi higiénés szokások, zsebkendő használata

Jeles napok, Ökoiskola
Természetes anyagok használata
Pazarlás kerülése

Szervezési feladatok
Karácsonyi vásár Mikulásünnepség Terem dekorálása

Január
„MESÉRŐL MESÉRE”

Tanulmányi munkával kapcsolatos feladatok

A szóbeli tanulás technikája, a témával kapcsolatos felidézés
Beállítódás arra, hogy önmagának felmondja, az ismeretlen szavak megfejtése segédkönyv, tankönyv ,tanító segítségével.
Megfelelő írószerek használata

Fejlesztendő képességek	***Témák, tevékenységek***
Megismerés képességeinek fejlesztése	„A három próba” „Mese zene kapcsolata” Mesetotó, „Meseország térképe” „Mesemondóverseny” Mesedominó, memóriajáték készítése
Vizuális fantázia fejlesztése	gipszöntés, üvegfestés, zsírkrétázás, Díszletterv, jelmezek, illusztráció készítés Rajzfilmfigura, mozgórajz készítés Színdarab, mesefilm, videó megtekintése
Kreatív képességek fejlesztése	Befejezetlenségek, szokatlan összefüggések, ötletbörze
Cselekvés képességei	„A hét próba” mesés elemekkel, szereplőkkel Játékszertár 63-o-78.o. fogójátékok

Gondolkodás fejlesztése történetekkel /R.Fisher/

Titkok P. 87.o.
A lopás P. 90.o.
A mohóság B. 84.o.

Gondolkodás fejlesztése játékokkal /R.Fisher/

Logikai játékok 92.o.
Memória játékok 96.o.
Mondatépítő játékok 80.o.

Drámajátékok

Mímes játékok, Vizuális játék, Lassított verseny , improvizációs játék .
Fantáziajátékok, képregény , régi tárgy díszítése

Életvezetés

Az aktív testmozgásszerepe, értéke, formái, testtartási rendellenességek megelőzése.
Csatlakozás játszó csoporthoz, igazodás a játékszabályokhoz.
Tömegközlekedési eszközök, használatuk szabályai, vészhelyzetek a közlekedésben.
Gyermekbalesetek játék és szabadidőben, megelőzésük.

Jeles napok, Ökoiskola

A természet jelenségeinek, szépségeinek megfigyelése.Természetes és mesterséges környezet.
Viselkedési, környezetvédelmi szabályok.

Szervezési feladatok

Szánkózás Kabaláson
Hócsata, uszoda

Február
„FARSANGOLÁS”

Tanulmányi munkával kapcsolatos feladatok
Tanulási technikák olvasmánytartalom megjegyzésénél.Mindenki mondja fel valakinek!
Olvassa újra azt, mire nem, vagy rosszul emlékszik Önellenőrzés, lényegkiemelés.

Fejlesztendő képességek ***Témák, tevékenysége***
Szerteágazó gondolkodásmód,
hajlékonyság fejl. „Itt a farsang, áll a bál…” kosztümök állarcok ötletek,
Farsangi népszokások, mondókák, busóálasrc, kiszebábu,

Fantázia, találékonyság fejl. Farsangi álarc, kiszebábu busóálarc, terem- és ablakdísz
Készítése.Jelmezkészítés , figurák harmonika hajtogatásssal,
természetes anyagokból,fakanálbáb
Cselekvés képességei „Farsangi mulatság” zenehallgatás, tánc, népi játékok,
ügyességi vetélkedők
Játékok eszközzel, /karika, ugrálókötél/ Célbadobó verseny
Kosársuli Játékszertár 78.o.-93.o.
Gondolkodás fejlesztése játékokkal /R.Fisher/
Stratégiai játékok 126.o.-130.o.
Stratégiai táblás játékok 131.o.-136.o.
„Mi lenne, ha…” játékok 87.o.-88.o.

Gondolkodás fejlesztése történetekkel /R.Fisher/
Az idő P. 96.o.
Az igazság P.99.o.
Igazságosság B.92.o.
Szeretet B. 95.o.

Drámajátékok
Koncentrációs játékok, rímek, rigmusok, ügyességi játékok, vizuális játékok.
Természeti és népi játékok, Figyelemfejlesztő játékok

Életvezetés
Helyzetek veszélyességének felismerése, a bajbajutás elkerülése.
Célszerű cselekvési lehetőségek egyes veszélyhelyzetekben
A félelem fokozatainak megnevezése, a szorongás feloldásának módjai
Önállóság, ötletesség az alapfeladat kibontása során
Mások véleménye, ötletei a közös tevékenységek során.

Jeles napok, Ökoiskola
A Tisza élővilágának emléknapja
A vizes élőhelyek világnapj
Szervezési feladatok

Március
„TAVASZI ÜNNEPEK”

Tanulmányi munkával kapcsolatos feladatok
Verstanulás technikája, memorizálás, ismétlés, visszatérés helyes aránya.
Hibás rögződések tudatos kerülése, kiemelés, pontosítás
Összefüggő szövegmondás, „Főpróba” padtárs, tanító, csoport előtt.

Fejlesztendő képességek ***Témák, tevékenységek***
Kreatív képességek fejlesztése „Érkező vándorok””Tavaszi ébredés”
„Márc 15.” „Húsvét” „Tavasztündér”
textilkép,festés temperával, kreppapír gombolyítás,
ujjfestés, ujjnyomat festés, hímestojás festés,
technikák eljárások, képeslap, tojástartó készítés
Cselekvés képességei Játékszertár 94.o-99.o.

Gondolkodás fejlesztése játékokkal /R.Fisher/
Definíciós játékok 26.o.-28.o.
Kérdezős játékok 45.o.-50.o.
Szójátékok 80.o.-89.o.

Gondolkodás fejlesztése történetekkel /R.Fisher/
Bölcsesség és tanulás B. 108.o.
Nevek B. 78.o.
Hűség P. 98.o.
Szerénység és büszkeség 101.o.

Drámajátékok
Térbeli tájékozódás, vakon tájékozódás irányítással.Lazító gyakorlatok**.**
Életjáték: család, iskola, ünnep Ritmusjátékok, hangtükör Fantáziajáték

Életvezetés
A házban és annak környékén levő veszélyes anyagok.
Egészségkárosító hatások, mérgek, gyógyszerek, vegyszerek. Hogyan kerülhetők el bizonyos veszélyhelyzetek?

Jeles napok, Ökoiskola
Energiatakarékossági világnap
A víz világnapja

Szervezési feladatok
Teremdíszítés, kokárda, ünneplés

Április
„BÁBOZÁS”
Tanulmányi munkával kapcsolatos feladatok

Tanulási tevékenység értékelése. Önismeret, tapasztalatokfelhasználása, pozitív értékek rögzítése, negatív jellemzők tudatos javítása./ koncentráció, gyorsaság, kitartás, alaposság, rugalmasság, esztétikum, pontosság, igényesség, szorgalom/

Fejlesztendő képességek	***Témák, tevékenységek***
Zenei fantázia fejlesztése	Zene megjelenítése bábokkal, ritmus, hangulat kifejezése test-fej-végtag mozgatással. Vers megjelenítése ill. színházat játszunk a bábokkal. Karakterek, kifejező mozgások.
Vizuális fantázia, találékonyság, kézügyesség fejl.	Síkbáb mozgó ujjakkal. Terménybáb, díszlet, háttér, paraván, ujjbáb, zoknibáb , kesztyűbáb, ötletek, történetek, kendőbáb, gurigabáb gipszöntés, dobozolás

Gondolkodás fejlesztése történetekkel/R.Fisher/

Az erőszakosság P. 82.o.
Türelem B. 104.o.
A környezet tisztelete B. 112.o.

Gondolkodás fejlesztése játékokkal /R.Fisher/

Számjátékok 97.o.
Rajzolós játékok 139.o-147.o.
Problémamaegoldó játékok 164.o.

Drámajátékok

Kommunikációs gyakorlatok Feszültségápoló és figyelemösszpontosító játékok
Építő játékok Tekintettel közlések, metakommunikáció
„Teremtsünk magunknak országot!” /szokások, illemtan, köszönés, viselet stb./

Életvezetés

Figyelek magamra, önmegfigyelés. Felelősségtudat, az együttműködés. „Megbélyegeztek”
Kockázattipusok Egymás tárgyainak védelme Érzéseink kifejeződése, kezelése
„Elismernek”

Jeles napok, Ökoiskola

Csillagászati világnap
A költészet napja
Vakvezető kutyák világnapja

Szervezési feladatok

Anyák napja előkészületei

Május - Június
„AZ ERDŐ”

Tanulmányi munkával kapcsolatos feladatok
Célszerű időrend kialakítása képességeknek, önállósági szintnek megfelelően differenciáltan
Feladat, -időigény kezelése, érzékelése, időbeosztás, sorrend
Tapasztalatok értékelése

Fejlesztendő képességek	***Témák, tevékenységek***
Kreativitás fejlesztése	komplex foglalkozások „Az erdő négy arca”
	„Életre kelnek a fák” „Tesz-vesz” fa lakói
	zenehallgatás, művészeti alkotások ,séták
	természettudományos könyvek tanulmányozása ,vetélkedő
	Dísztárgyak ágakból, fából, erdei képek alkotása
	virágrendezés, fa konstruáló és építő játékok
Megismerés képességeinek fejl.	Osztályozás, soralkotás, tárgyak egésszé alakítása
„Anyák napja”	ajándékkészítés, verstanulás, teremdíszek készítése
Játszóházi program, kincskeresés	várépítés kül.ő anyagokból
	Játékszertár 7.o-16.o.

Gondolkodás fejlesztése játékokkal /R.Fisher/
Formajátékok 120.o.
Problémamegoldó játékok 164.o.

Gondolkodás fejlesztése történetekkel /R.Fisher/
Rejtély P. 75.o.
Felelősség P. 119.o.

Drámajátékok
Beszélgetés magánhangzókkal, kiszámolókhoz kellemes, odaillő mozdulat
Pantomim mozdulatok Automatizálási játékok

Életvezetés
Emlékezés valós utazással kapcsolatos szituációkra
„Kihez fordulnál?”/idős néni, rendőr, boltos /
Szabálykövetés, szófogadás. A választás és döntéshozatal
A határozott viselkedés jegyei, a jól értelmezett bátorság
Veszélyes sztemélyek felismerése Kimaradtam a verekedésből

Jeles napok, Ökoiskola
Gyermeknap Erdei iskola Anyák napja
A madarak és fák napja
Környezetvédelmi világnap és vetélkedő
Az óceánok világnapja

Szervezési feladatok
A közös rendezvények, erdei iskolára való készülés, pályázatok

Kindruszné Munkácsi Ágnes – szakvizsgázott mérési koordinátor

Mozgáskoordináció fejlesztése

Miért fontos az 1-2. osztályban a kéz ujjainak használata, az izmok finommozgásainak fejlesztése? Az iskolai program igazolására álljon itt a szakember véleménye.

Írás-mozgáskoordináció

Az írásmozgás-koordináció a finommozgás sajátos változata, amely kicsiny vonalak, vonalkombinációk pontos észlelésével, a szem és a kéz koordinációjával a leírást szabályozza, megfelelő fejlettsége az írástanítás alapvető feltétele. Fejlődése érési folyamat.

Az írást lehetővé tevő mozgáskoordináció 3 éves kor körül kezd kialakulni, optimális működése 4-8 éves korra fejlődik ki, melyben döntő szerepet játszik az ún. mielinizáció (idegrostokat szigetelő velőshüvely kiépülése), vagyis az érés. Vizsgálatok azt bizonyítják, hogy a 6 éves tanulók csupán 35%-a jut el a megfelelő szintre iskoláskor kezdetére, a tanulók közel kétharmadának nehézségei támadnak. Az optimális működés a lassan fejlődő 7-8 éves gyermekek többségénél is kialakul.

Az írás-mozgáskoordináció fejlettség ismeretében a tanító a kapott eredmény függvényében választhatja meg az írástanítás kezdetét. (Lehetővé kell tenni, hogy a problémákkal küzdő tanulók rendszeresen rajzolhassanak, fokozatosan egyre kisebb rajzok elkészítésével.)

Fejlesztés szakórákon:

- a testnevelés a testséma, a téri tájékozódás, a nagymozgások, a mozgáskoordináció fejlesztése.
- a technika a kéz intelligenciájának fejlesztése; finommozgások összerendezettségének fejlesztése – napközi kézműves foglalkozásai
- a vizuális nevelésben a szem és kéz érzékelő-kivitelező apparátusának összehangolása.
- **Írásóra**

Az írástanulás első szakaszában - legyen az hosszabb előkészítés vagy lassú tempóban végzett gyakorlatsor a mozgáskoordináció kiépítésére - a következő képességeket kell fejlesztenünk:

1. a formafelismerést és formaemlékezetet,
2. az irányok közötti biztos eligazodást (jobb, bal, fel, le, fent, lent, előtt, mögött, között),
3. az íráshoz szükséges egészséges testhelyzet automatikus felvételét,
4. a helyes írószertartást,
5. a laza csuklómozgást, az írásmozgás ritmusának megérzését,
6. a folyamatos kézcsúsztatást,
7. az írófelületen való tájékozódást (írólap, sor, sorköz, vonalköz, margó, kezdőpont, végpont, balról - jobbra való haladás),
8. a formakövetést,
9. az írást alkotó elemek kivitelezését különböző anyagokból (pl. fonalból, gyurmából, drótból) és írószerrel (kréta, ceruza).

4. Szabadidőkultúra – Tihanicsné Jászai Marianna (1-2. osztály)

Cél: a gyerekek *kényszermentes* részvétele a szabadidős tevékenységen egy-egy témakör feldolgozásánál előtérbe helyezve a gyermekek érdeklődését.

Egy téma *folyamatterve* (8 hét):

Téma: élősarok kialakítása a gyerekek bevonásával, akvárium betelepítése
(koncentrikus tervezést igényel)

-1. hét: **Beszélgetés** (a szőnyegen ülve).
Kinek van már otthon akváriuma, milyen élményeket tudna mesélni? Hogyan gondoskodik róla?
Az egyéni megnyilatkozások meghallgatása közelebb hozzák egymáshoz a csoport tagjait. (kohézió)
Közös felismerések: kinek milyen halai vannak, mivel eteti, volt-e már gond vele stb.?
Az egymás iránti érdeklődés, másikra való odafigyelés önfegyelemre nevel.

-2. hét: **Feladatvállalás**
Gyűjtőmunka otthon illetve könyvtárban. Hogyan kell egy akváriumot betelepíteni. A gyűjtőmunka során új ismereteket szereznek, az eddigi tudást pl. olvasást alkalmazza, megtanulja a lényeget kiemelni.
Önállóságra, feladattudatra nevelés.

-3. hét: **A gyűjtőmunka feldolgozása**
Az új és a már meglévő ismeretek megbeszélése. Mire és miért van szükség az akvárium betelepítéséhez pl.: apró kavics, búvóhelyek, növények, halak, levegőztető, vízhőmérő, különböző algaölő szerek, fertőtlenítő, megfelelő eleség.
Koncentráció a környezetismerettel az élet feltételeinek ismeretében, minden élőlénynek mások az élethez szükséges igényei: légzés, táplálkozás, szaporodás – életben maradás

-4. hét: **Megfelelő kellélek beszerzése**
Közösen szakember tanácsával. Amit közösen építünk, közösen vagyunk felelősek érte. Közepes méretű akvárium, apró kavics, növények, tág tűrésigényű halfajták, hőmérő, levegőztető. Az élő környezet megfelelő előkészítése, majd a halak szakszerű behelyezése.
A már meglévő ismeretek alkalmazása.

-5. hét: **Felelősi rendszer kialakítása**
Önálló vállalás alapján. Tudatosságra nevelés, felelős vagyok azért, amit vállaltam.
Pl.: - vízhőmérséklet figyelése,
- levegőztető tisztasága,
- etetés rendszeressége.
Kéthetes ciklusban váltakoznak a felelősök.
Ezzel a felelősségtudat kialakítása, rögzítése a cél, a pozitív énkép kialakítása pedig a dicséretekkel.

-6. hét: **Akvárium környezetének kialakítása**

Kreativitás. Rajzok, festmények az akvárium köré. Hogyan látom a már betelepített akváriumunkat. Az elkészült képek az akvárium környezetét díszítik.

Esztétikai nevelés.

-7. hét: **Előző hét munkájának folytatása**

Nádszövetből mobilok készítése az akvárium fölé. Különböző technikákkal a mobilokra „halakat" helyezünk el. Pl.: - termésragasztással (lencse, borsó, rizs),
- origami,
- rajzok sablonok alapján.

Itt a gyerekek a saját halacskájukat maguk helyezik fel a mobilokra. Mindenhol jelen van a kezük munkája, így teljesen maguknak érzik ezt a kis sarkot, annyira, hogy a halaknak az akváriumban külön neveket adtak, pl.: Picur, Ficánka, Poszívó, Piroska, Fürge.

Érzelmi nevelés, amit ők maguk hoztak létre, alakítottak ki közelebb áll hozzájuk a felelősségtudatuk is sokkal nagyobb. Az élősarok kialakításának hatására van, aki otthonra is kért akváriumot. Így már a szülők is „bekapcsolódtak" a mi kis élősarkunk életébe.

A közös munka eredménye a közös siker.

-8. hét: **A tisztítás, rendben tartás**

Közös munka, segítségnyújtás, feladatok megosztása
- halak kivétele,
- víz leengedése,
- elhasznált víz elhordása,
- díszek, növények letakarítása,
- tiszta vízzel való feltöltés,
- különböző szerek megfelelő adagolása.

Ez a tevékenység rendszerességre nevel, ugyanakkor az állatok iránti felelősségre, mert ha nincs rendbentartva az akvárium, elpusztulnak a benne lévő élőlények. Ezt tágabban is értelmezhetjük akkor, amikor gondolunk az otthoni házi kedvencekre is (pl.: kutya, macska, hörcsög, Ne csak pillanatnyi fellángolás legyen, hanem tartós gondoskodást igényelnek. Rendszeres etetést, tisztántartást, betegség esetén megfelelő ellátást. Folyamatos munkát és odafigyelést igényel.

5. Foglalkozási terv a napköziben – Kriston-Bordi Zsuzsanna

Foglalkoztatási terv

2005-2006. tanév

13. napközis csoport

Fejlesztési terület	Helyzet	Cél	Követelmény / feladat	Tevékenység
Általános szempontok	A csoport 4. a. osztályos tanulókból áll. Létszám: 30 tanuló. Fiú: 11 tanuló Leány: 19 tanuló Szemüveges: 15 tanuló Balkezes: 2 tanuló	A napközi otthon – az iskola pedagógiai programjával összhangban – biztosítja a tanulók tanórán kívüli gondozását, ellátását.	Napközi otthon az egész napos nevelés szerves részeként a tervszerű, tudatos, szervezett személyiségfejlesztéshez, a helyes önismeret kialakításához és a reális önértékek megalapozásához járul hozzá.	A személyiség sokoldalú fejlesztésében a tanulás és a szabadidős tevékenységek melyek során ki alakulnak a gyermekek helyes tanulási és szabadidő-töltési szokásai.
Társas kapcsolatok				

1. **A csoport szerkezete**	A tanulók már jól ismerik egymást, szokásaik kialakulóban vannak, közösen alkotnak egy egységet. Az osztályt az előzőekben tanítóktól megtudtam, hogy sokat fejlődtek, az elmúlt időszakban, és közösségük fejlődése megfelelően alakult az évek során. A csoport tagjai együttműködők, egymást segítik, együtt játszanak. Tapasztalataim szerint a csoport tagjainak nagy részénél ezt sikerült elérni, hogy a napköziben jól érzik magukat.	A csoportalakítás során elsődleges cél az együttműködés kialakítása. Célom, hogy valós, jól működő kapcsolatok alakuljanak ki Továbbra is szeretném, hogy a gyerekek számára a napközi ne kényszer legyen, ott érezzék jól magukat, szükségszerűségével együtt is természetes legyen, hogy ott kell lenniük.	A napközi otthonban folyó közösségi nevelés az iskola és a családi nevelés részeként valósul meg. A közösségalakításra, a közösségi élet fejlesztésére a napköziben több és jobb lehetőség nyílik, mint az elsősorban tanulási tevékenységre épülő tanítási órákon és az otthoni kisebb közösségben, a családban. Tisztelettudó magatartás a felnőttekkel, szülőkkel, nevelőkkel szemben. Egymás elfogadása, a másság tiszteletben tartása.	Drámapedagógiai eszközök. Közös játékok, játéktanulás Nevelési beszélgetések kis csoportokban.

2. **Önálló tevékenység**	A gyerekek önálló tevékenysége spontán játék és önálló tanulás közben figyelhető meg a legjobban. Ötletes játékokat találnak ki, szívesen játszanak együtt, szívesen és sokat mozognak. A szabadidőben nagy teret kap az önállóan irányított játék. Csoportokat alkotva érdeklődésüknek megfelelően maguk kezdeményezik a tevékenységet, és teljes elmélyültséggel játszanak. Néhányan szeretnék, ha csak velük foglalkoznék, amit természetesen nem tudok megvalósítani, de nem is célom, inkább igyekszem bevonni őket a csoport tevékenységébe. A tanulók szívesen vállalnak megbízatásokat, azokat felelősséggel el is végzik.	Célom: a csoport megfelelő szokásrendjének kialakítása. Vállaljanak önállóan minél több feladatot, ezek elvégzését ne kényszerként éljék meg. Az önismeret fejlesztése, a reális önértékelés megalapozása	A tanulók önállóságának, felelősségtudatának fejlesztése. . Önszabályozó-képességük kialakítása, gyakorlatszerzés a csoportmegbízatások vállalásában és teljesítésében. Önirányító- és önkormányzó-képességük kialakítása, tapasztalatszerzés az alá-, fölé-, mellérendelt viszony elfogadásában. A felelősök megbízatásának ellenőrzése, értékelése, kritikája. A szociálisan hátrányos tanulókkal való differenciált foglalkozás. A vállalt tevékenység maradéktalan és felelősségteljes végrehajtása. Egymás munkájának megbecsülése.	Felelősöket választunk az egyes tevékenységek elvégzéséhez, a felelősök munkáját rendszeresen (havonta, hetente) értékeljük. A heti váltás lehetővé teszi, hogy minden tanuló sorra kerüljön.

3. **Értékelés**	A folyamatos szóbeli értékelés fontos szerepet kapott a mindennapjainkban. Arra törekszem, hogy értékelésem mindig időszerű és igazságos legyen.	Az értékelésnek mindenekelőtt igazságosnak, tárgyilagosnak kell lennie, mentesnek minden elfogultságtól, egyoldalúságtól, előítélettől, jóindulatúnak, segítő szándékúnak kell lennie Az értékelés minden tanuló számára valódi jelzéseket tartalmazzon, késztesse őket a helyes tevékenység és viselkedés irányába. Célom, hogy ne kelljen a csoportban büntetést alkalmazni.	A napközis csoportvezető értékelése a tanév során szóban és írásban rendszeresen, folyamatosan (naponta, hetente, havonta, félévkor, év végén) történik. Szöveges értékelés a tanuló által végzett bármilyen tevékenység értékelése, kiemelkedő munkát végzők jutalmazása, a szabályokat be ne tartók elmarasztalása, a faliújságon való név szerinti kiemelés, dicséret. A tanulók a különböző tevékenységek során szóban értékelik önmagukat, társaikat, részt vesznek a közösség értékelésében. Hogy az értékelésnek otthon bemutatható formája is legyen, a matricákat és bélyegképeket választottam jutalomképpen a hibátlan munkáért, megfelelő teljesítményért. A büntetés elsősorban szóbeli figyelmeztetés. Súlyosabb esetben e csoport közös tevékenységéből való alkalmi kizárás, esetleg a szülők személyes tájékoztatása, írásbeli értesítése.	
Önálló tanulásra nevelés				
	A tanulók szinte kivétel nélkül aktívak, érdeklődőek, tanulni akarnak, örömmel jönnek iskolába Tanulási önállóságról: tanulók a megtanult tanulás-módszertani lépéseket betartva haladnak az önálló munka felé, egyre nagyobb sikerrel	A cél: A tanulók tanulás iránti természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és egyéni képességek kibontakoztatása. Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés.	Legyenek képesek a tanult tanulási technikákat alkalmazva az önálló tanulás megvalósítására és váljék igényükké a folyamatos önművelés	A tanulás szerepét és fontosságát a közös, célirányos beszélgetések világítják meg legjobban a gyerekek számára.

1. **Motiváltság**	A tanulók tanuláshoz való viszonya megfelelő, helyesen kialakult tanulási szokásai vannak, a már tanult tanulási módszereket jobbára helyesen alkalmazzák.	Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés.	Tudja minden tanuló, miért tanul, miért kell elkészítenie a házi feladatot. Tudja, milyen feltételek mellett lehet tanulása eredményes és célravezető Alakuljon ki az önálló ismeretszerzés, az önművelődés igénye.	A nevelő által kialakított munkalégkör, a teljesítményekre való pozitív reagálás – mosoly, dicséret, apró gesztus – alkalmazása, fontossága.

2. **Tanulási technikák**	Az előző években tanult módszereket készségszinten használják.	Cél: a tanulás külső feltételeinek megteremtése Önállóan végezzék a már megtanult algoritmust. Tanulják meg a nyelvtanulás specialitásait. Cél, hogy minden tanuló a legjobb képességei szerint használja ki a rendelkezésére álló lehetőségeket az önálló ismeretszerzéshez. Törekedjenek tetszetős külsejű, kulturált tartalmú munka végzésére.	A gyermekek számára legkedvezőbb, legeredményesebb, az egyes tantárgyak elsajátításához legmegfelelőbb, helyes tanulási módszerek, technikák megismertetése, gyakoroltatása, fejlesztése, új, hatékony technikák megtanítása. A tanult technikák készségszintű alkalmazása: a tanszerek célszerű elhelyezése, a tanulási sorrend felállítása, és a tanulásra fordítható idő beosztása önálló szövegfeldolgozás, verstanulás módszere önellenőrzés A figyelem, akarat fejlesztése, irányítása. A helyes tanulási sorrend kialakítása – könnyű, nehéz, eltérő nehézségű feladatok, szóbeli, írásbeli házi feladat.	A tanulási időben valamennyi tanuló képességének megfelelő felkészítése a másnapi tanórákra, ennek ellenőrzése, értékelése. Taneszközök helyes használatának elsajátíttatása. Tudatos szervezésre, tervezésre szoktatás. Rendszeren szánunk időt az új tanulási technikák frontális tanulására, ezzel erősítjük a tanultakat, begyakorlottá tesszük az ismereteket. A nyugodt, figyelmes munkához szükséges objektív (kellemes tanulóhely, megfelelő iskolai és egyéni felszerelés, csend, nyugalom) és szubjektív (kipihent tanulók, kellő ráhangoltság, motiváció, dicséret) feltételek megteremtése. Megfelelő munkatempó kialakítása, fokozatos gyorsítása. Segédkönyvek, kézikönyvek, lexikonok használatának megismertetése, segítségnyújtó szerepének, hasznosságának felismertetése.

3. **Önálló munka**	A tanulási idő önálló munkára fordítható idejében a gyerekek fegyelmezetten dolgoznak, érezhető a törekvés, hogy ne zavarják egymást. Kevesen vannak, akiknél még mindig nem alakult ki megfelelően a feladattudat, őket segíteni, irányítani, figyelmeztetni kell. Problémát okoz néhány tanulónál a munkavégzés lassúsága, sajnos ők már az előző tanévben is ugyanebbe a kategóriába tartoztak, feltehetően még hosszú időre lesz szükségük, míg tempóban, eredményességben utolérik társaikat.	Cél az önálló ismeretszerzésre való igény kialakítása. A megfelelő színvonalú értelmes munkavégzésre való törekvés.	Minden gyermek számára a legoptimálisabb – a tanuló életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása. Folyamatos gyakorlás eredményeként a helyes tanulási technikák kiválasztása, fejlesztése Önellenőrzésre, önértékelésre nevelés. A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.	Az önálló munka során folyamatosan figyelem az egyéni tevékenységet, magatartást, ellenőrzéskor egyénenként megbeszélhetjük a választott módszer eredményességet, szükség esetén a változtatásokat.

4. Egyéni segítség	A csoport tagjai egyre kevésbé igénylik az egyéni segítséget. A biztonságérzetüket erősíti, ha rákérdezhetnek valamire, meglehet visszakérdezéssel kideríthető, hogy az esetek nagy részében tudják a helyes választ vagy megoldást.	Cél a lemaradók nyomon követése és felzárkóztatása. Tanulják meg a számukra alkalmas tanulási technikákat, azokat építsék be az önálló tanulás kialakítandó rendszerébe. Tudjon megfelelő tanulási sorrendet felállítani, tudja tanulását önállóan megtervezni, idejét beosztani	A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességűekkel való differenciált foglalkozás. Folyamatos kapcsolattartás az osztálytanítókkal és a szülőkkel.	A tanulási idő elején a tanulási technikák tanulása frontálisan történik, folyamatosan felidézzük a fontos tudnivalókat, amik a nyugodt tanuláshoz nélkülözhetetlenek. Az egyéni segítségnyújtás azok számára is biztonságérzetet nyújt, akik még félénkebbek, megerősítést, és szorosabb kapcsolatot igényelnek. Folyamatosan figyelemmel kísérem a tanulók feladatmegoldását, segítem a lemaradókat, támogatom a tanulási technikák tudatosulását.
A szabadidő önálló felhasználására nevelés				

	Szívesen és aktívan vesznek részt minden szabadidős tevékenységben. Az új helyzetek iránt nyitottak érdeklődőek. A rendelkezésükre álló szabad időben önszerveződő módon választanak a lehetőségek közül. A 30 fős csoport egy irányba orientálása nem könnyű feladat, de nem is elsődleges cél.	Az egész napos foglalkoztatás szervezeti kereteiben a tanulók kipihenésének, regenerálódásának megteremtése, kedélyállapotának, hangulatának, kiegyensúlyozottságának biztosítása. A napközi otthoni nevelés valamennyi területén a tanulók önállóságának előtérbe helyezése, a tevékenységek sokszínűségének biztosítása. A tevékenységekhez szabad, otthonos légkör teremtése és az adott tevékenység által megkívánt magatartási szabályok betartásának lehetővé tétele. A többféle ajánlott tevékenység közül választási lehetőség biztosítása, amelynek keretén belül szabadon, kiscsoportban tevékenykedhetnek a tanulók ill. később önállóan, alkotó módon szervezhetik szabadidejüket. Az intellektuális képességek mellett az egyéb képességek – manuális, testi, szervező stb. – és a kreativitás fejlesztése. A különböző tevékenységek tartalmának összehangolása, komplex szabadidős tevékenységlánc összeállítása. A különféle szabadidős tevékenységek technikájának elsajátíttatása, a sokoldalú, elmélyült tevékenykedés képességének kialakítása.	Közös játékok szervezése, beszélgetések. Sportversenyek szervezése, lebonyolítása. Kulturális programok szervezése: • Színházi előadás • Múzeum látogatás • Gyermekműsor szervezése

A kulturális foglalkozások:		Az iskolai tananyag mélyebb, élményszerűbb elsajátíttatása. az életkornak megfelelő irodalmi, zenei, egyéb művészetek iránti igényesség kialakítása. A verstanulás technikájának elsajátíttatása. A természetben és az emberi alkotásokban megtalálható szép észrevetetése, befogadása. Az esztétikai érzés, ízlés fejlesztése. Megismerkedés Nyíregyháza nevezetességeivel, városunk megszerettetése. Beszélgetés hazánk történelméről, tájairól, embereiről. Ismerkedés a technika legújabb vívmányaival. Események, saját élményanyag megfogalmaztatása, ismertetése. A takarékosság, energiatakarékosság szükségességének beláttatása, lehetőség szerinti alkalmazása.	A versek, mondókák, nyelvtörők hallás utáni tanulása. A szép olvasás, szép előadásmód, a beszédkészség, a szóbeli kifejezőképesség, előadói készség, a szókincs fejlesztése. Ismeretterjesztő és publicisztikai szövegek, szépirodalmi művek, gyermekenciklopédiák részleteinek olvasása. Zenehallgatás, ismerkedés zenei művekkel, zenei improvizáció, mozgás zene ritmusára. Népmesék, versek eljátszása dramatikus játékkal, népi gyermekjátékok eljátszása. Néphagyományok, népszokások megismertetése. Gyermek- és játékdalok, népdalok tanulása, közös éneklése. Ünnepeink megismertetése, megemlékezések, közös ünneplés., közös készülődés március 15-e megünneplésére, az iskolai ünnepély lebonyolítására Szellemi vetélkedők rendezése. Alkalmanként videofilm megtekintése, a látottak, megbeszélése.

Manuális foglalkozások:		A tanulók technikai érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, kielégítése. a kedvtelésből végzett munka alkalmainak megteremtése, a kétkezi munka örömének megízleltetése. A tanulók ügyességének, kreativitásának, alkotó fantáziájának fejlesztése, ötletek nyújtása. Az esztétikai érzékenység, ízlés, vizuális kommunikáció fejlesztése. Sikerélmény nyújtása azoknak a tanulóknak is, akik az elméleti tantárgyakban nehezebben boldogulnak. A tevékenységekhez szükséges eszköz- és szerszámhasználat elsajátíttatása. Elemi munkaszokások (helyes testtartás, takarékosság, gondosság, balesetvédelem) elsajátíttatása.	Alapvető képi kifejezőeszközök, ábrázolásmódok, kompozíciós eljárások alkalmazása. Szabad vagy adott témájú rajzolás, részvétel rajzversenyeken. A különböző kézműves technikák kifejezési technikák, eljárások alkalmazása: grafika, festés, szalvéta technika, origami, varrás. Természetes anyagokból – levél, termés, kavics, bogyók, magvak stb. – képek, kompozíciók készítése. Játékkészítés különböző anyagokból. Képző- és iparművészeti alkotások ill. reprodukciók megismerése. A játszó- és tanulótér, a csoportterem rendezése, gondozása, díszítése

Játékfoglalkozások	A rendelkezésre álló szabadidőben nagyon sokat játszanak, mindenki részt vesz ezekben. Alkalmanként 3-4 csoport alakul érdeklődésnek megfelelően önszerveződő módon, a játékot maguk kezdeményezik és irányítják, de igénylik a támogató felügyeletet. A játéktevékenység párhuzamos sokszínűségére utal, hogy míg vannak akik labdajátékokat játszanak, mások élethelyzeteket dramatizálnak eszközzel vagy anélkül. A kétféle tevékenység ugyanolyan lelkesedéssel zajlik.	Örömteli, vidám gyermekkor, a szabadidő igényes kitöltésének nyújtása. Szabályokhoz való alkalmazkodás gyakorlása. A közös játék örömének észrevetetése. Az egészséges életmód szokásainak kialakítása, az életkorból adódó mozgásigény kielégítése, a helyes mozgás fejlesztése. A testi képességek (gyorsaság, ügyesség, erő) fejlesztése. Az erkölcsi, akarati és jellembeli tulajdonságok, az önfegyelem fejlesztése, közösségi szokások kialakítása. Az értelmi erők fejlődésnek biztosítása. A játék komplex hatásának (cselekvés, mozgás, gondolkodás összekapcsolásának) biztosítása. Az alkotó fantázia, kreatív képesség fejlesztése. Az intenzív együttes játék során a közösségi nevelés erősítése. Játékélményekkel a többi tevékenység vonzóvá tétele. A gyermek számára a játékban a szabadság, önállóság élményének biztosítása. A tanulók egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása révén önismeretre, az önbizalom megerősítésére nevelés.	Futó- és fogójátékok tanítása, játszása. Ismerkedés különböző játékszerekkel, alkalmazásuk. Megfigyelő és fejtörő játékok. Logikai és társasjátékok játszása. Egyéni és csoportos építőjátékok. Mozgás-improvizációk zenére, közös mozgás, tánc. Sportversenyek szervezése, ügyességi játékok, vetélkedők. Különböző népek játékainak megismertetése, játszása. KISS ÁRON :Magyar játékgyűjtemény alapján

Nevelési beszélgetések:	A gyerekek igénylik a beszélgetésre szánt lehetőséget nemcsak egymás között, hanem a felnőtteket bevonva a társalgásba is. Nyitott, érdeklődő személyiségük miatt a médiából kapott rengeteg információ feldolgozása és befogadása fontos a számukra, ehhez örömmel veszik a felnőtt közreműködését. A beszélgetések direkt és spontán is szerveződhetnek, kisebb-nagyobb csoportokban vagy egyénileg is.	Az érdeklődéssel kísért kultúrált beszélgetés képességének kialakítása, fejlesztése. Az együtt érző, támogató pozitív tanár-diák kapcsolat magteremtése. Önálló véleményalkotásra, a gátlások feloldására, erkölcsi bátorságra, a saját vélemény melletti kiállásra, kritikai állásfoglalásra nevelés. Másokon való segítés, együttérzés, támogatás képességének kifejlesztése. Konfliktuskezelésre, a mások iránti pozitív attitűdök kialakítására (mások teljesítményének elismerésére, dicséretre, eltérő karakterű emberek tolerálására) nevelés. A másik ember személyiségének tiszteletére és megértésére, a helyes önismeret kialakítására nevelés, a kritikai érzék fejlesztése. Az önszabályozás, az etikus viselkedés képességének kifejlesztése, a helytelen viselkedés következményeinek vállalására nevelés. A napközis élet sikereinek és kudarcainak észrevetetése, a gyermeki közvélemény formálása. A kiosztott ill. önként vállalt szerepek (tisztségviselők, felelősök) pontos elvégzésére, a hibák és erények észrevetetésére, a társak elképzeléseinek figyelembevételére nevelés.	A tanulók bevonásával napközis programok megtervezése, szervezésének elősegítése. Vitakultúra kialakítása, mások véleményének meghallgatása. Az érzelmek megfelelő kifejezési módjainak elsajátíttatása. Az emberek jó és rossz tulajdonságainak felismertetése, társismereti játékok. A tanuló saját erényeinek és hibáinak önmegismerésen keresztüli számbavétele, helyes önértékelés kialakulásának segítése, önismereti játékok. Alapvető erkölcsi, magatartási szabályok megismertetése, betartatása, megfelelő viselkedési kultúra kialakítása. Szituációs játékokban a kommunikációs képesség fejlesztése. A közös emberi értékek megismertetése, ezek tiszteletére nevelés. Életjátékok.

Iskolán kívüli foglalkozások, programok	A tanulók sokrétű délutáni tevékenysége miatt csak ritkán van arra lehetőség, hogy a teljes csoport részt vegyen valamilyen iskolán kívüli megmozduláson, de az évi 2-4 ilyen alkalom megszervezését a szülők is támogatják.	Megfigyelő- és gyűjtőmunkát szolgáló tanulmányi séták. A természet szépségének észlelése, tudatos élvezése és megóvása. A természetben a kultúrált viselkedési formák kialakítása. Művelődési és gyermekintézmények rendezvényeinek meglátogatása. Alapvető történelmi, biológiai, földrajzi ismeretek elmélyítése. Az iskolában tanult elmélet, a valóság és a gyakorlat egységének megteremtése.	Nyíregyháza nevezetességeinek, műemlékeinek megismertetése. A környezetben lezajló változások megfigyeltetése. Kiállítások, tárlatok megtekintése. Könyvtár- és múzeumlátogatás. Színházi előadások megtekintése
Egészséges életmód			

	A csoport tagjai kivétel nélkül mindannyian ápoltak, gondozottak, és igényesek saját megjelenésükre. A különféle foglalkozások miatt nincs kellő idejük a nyugodt étkezésre, regenerálódásra. A tanulóknak meg kell érteni az életmódjukat terhelő nehézségeket, és az egészségük érdekében törekedni, hogy úgy osszák be feladataikat és energiájukat, hogy semmi ne szenvedjen csorbát. Természetesen ez a törekvés hiábavaló lenne, ha kritikus esetekben nem fordulnék a szülőkhöz támogatásért, mert sajnos néha a szülők terhelik túl fölöslegesen gyermeküket, és nem számolnak sem az azonnali, sem a későbbiekre ható következményekkel. Sok a szemüveges gyermek, figyelni kell arra, hogy szükség esetén és előírás szerint mindannyian viseljék szemüvegüket. Kevés folyadékot fogyasztanak, gyakran kell figyelmeztetni őket a helyes mennyiségre!	A megfelelő testi és lelki fejlődés érdekében cél a rendszeres mozgás iránti igény felkeltése és kielégítése, a fizikai, értelmi és akarati tulajdonságok fejlesztése. Fontos cél, hogy a gyermekek figyelmeztetés nélkül be tudják tartani az egészséges életmódra vonatkozó szabályokat. A büfé használatának önkorlátozása, cél, hogy maguk is felismerjék a büfében kapható egészséges és kevésbé egészséges élelmiszereket, önállóan képesek legyenek helyes döntést hozni vásárlásaik során, és ne kelljen korlátozó döntéseket hozni. Megfelelő életritmus, célirányos, arányosan, változatos tevékenységformákkal összeállított heti- és napirend kialakítása, amelyben biztosított a gyermeki szervezet és idegrendszer regenerálódásához, szellemi felüdüléséhez szükséges aktív és passzív pihenés és rendszeres mozgási lehetőség.	Ismerje és alkalmazza a következő alapszabályokat és erre társait is figyelmeztesse: - Étkezés előtti kézmosás - Csendes kulturált étkezés - Az ebédlő tisztaságának megőrzése - Tanterem tisztaságának megőrzése - Az időjárásnak és a tevékenységnek megfelelő öltözék - A ruházat tisztaságának megőrzése	Példamutatás, tanácsadás, személyes beszélgetés. A fentiek betartatását a felelősök ellenőrzik, betartatásukra figyelmeztetik társaikat. A személyi (testápolás, étkezés, balesetvédelem) és közösségi higiénia iránti igény felkeltése, szabályainak gyakorlása, a környezethigiéniai követelmények betartása. Az egészséges életmód, az egészségmegőrzés alapvető ismereteinek elsajátíttatása, helyes szokásainak megismertetése, gyakoroltatása. A helyes táplálkozási szokások kialakítása, az egészséges fejlődéshez szükséges élelmiszerek megismertetése. Az étkezési kultúra, az étkezési szabályok megismertetése, alkalmazása. Az életkornak megfelelő önkiszolgálás elsajátíttatása. A közlekedéssel kapcsolatos helyes magatartási szokások kialakítása, udvariassági szabályok alkalmazása.

Tevékenységi rendszer

<table>
<tr><td>NAPI PROGRAM</td><td>A napi program magában foglalja az étkezést, a tanulmányi munkát, az irányított foglalkozást és a szabad játékot,
a napközis nevelő állítja össze a házi feladatok, a körülmények és az aktualitások és a tanulócsoport kívánságainak figyelembevételével.</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="6">Étkezés/ ebédelési rend</td><td rowspan="6">a tanórák befejezéséhez igazodva, előre meghatározott rend szerint és időpontban
Az uzsonna elfogyasztására a délutáni tanulási idő befejeztével van lehetőség, legkorábban 15.30-tól.</td><td colspan="5">A. hét</td></tr>
<tr><td>H</td><td>K</td><td>Sz</td><td>Cs</td><td>P</td></tr>
<tr><td>13.20</td><td>13.30</td><td>13.15</td><td>13.18</td><td>13.25</td></tr>
<tr><td colspan="5">B. hét</td></tr>
<tr><td>H</td><td>K</td><td>Sz</td><td>Cs</td><td>P</td></tr>
<tr><td>13.20</td><td>13.15</td><td>13.20</td><td>13.25</td><td>13.20</td></tr>
<tr><td>Tanulmányi munka</td><td>időtartama: 4. osztályban 60 – 90 perc, naponta a házi feladat mennyiségének, és egyénenként a feladatmegoldáshoz szükséges idő függvényében</td><td colspan="5">Kezdete minden nap 14.30</td></tr>
<tr><td>Irányított foglalkozások</td><td>Alkalmanként 30-50 percesek.</td><td colspan="5">Időpontjuk előzetes tervezés alapján a délelőtti tanítási idő befejezésétől a délutáni tanulási idő kezdetéig terjedő intervallumban változhat.</td></tr>
<tr><td>Szabad játék</td><td>Napi kívánatos időtartama 60-90 perc.</td><td colspan="5">Amennyiben az időjárás szélsőségei ezt nem zárják ki, a szabad játékra fordított időt az iskola udvarán kell tölteni.</td></tr>
<tr><td>HETI REND</td><td>meghatározza, hogy adott napokon:
- a tanulók milyen előzetesen meghatározott foglalkozásokon vesznek részt akár egyénileg, akár csoportosan, valamint, hogy
- milyen jellegű irányított foglalkozást tart a nevelő.</td><td colspan="5">A foglalkozás típusa az adott témától és a megvalósítás lehetőségeitől függ.
A különböző foglalkozástípusok ötvözete a komplex foglalkozás, melynek keretében egy-egy téma, anyag sokoldalú feldolgozása történik.</td></tr>
</table>

6. Kézműves foglalkozás a napköziben - Kriston-Bordi Zsuzsanna (3-4.osztály)

Időpontja:

A. hét csütörtök 5. óra

B. hét péntek 5. óra

Résztvevői:

Azok a tanulók, akiknek ebben az időszakban már nincs tanórájuk, és a saját csoportjukban éppen nem folyik szervezett szabadidős tevékenység.

Cél:

- Olyan kézműves technikák tanulása, melyeknek tanulása az iskolai technikaoktatás kereti között nincs lehetőség, pl. anyagigényességük vagy a nagy csoport létszám, korlátozta lehetőségek miatt.
- Ízlésformálás
- A kreativitás fejlesztése

Feladat:

Olyan tárgyak készítése, melyek
- Időtállóak
- Hasznosíthatóak vagy használhatók
- Kb. egy órányi munkával elkészíthetők vagy a tanulók önállóan be tudják fejezni az elsajátított algoritmus alapján.

A kézműves jellegű tevékenység és a kis csoportlétszám lehetőséget nyújt a munka közbeni beszélgetésre, zenehallgatásra

Szükséges tanulói felszerelés:

- írószerek
- olló
- ragasztó
- vonalzó
- sima füzet

Október	
A kézműves kör megalakulása, célkitűzések, feladatok megbeszélése, tervek, vágyak, érdeklődés - ismerkedés	
Mandala - ismerkedés a technikával	A mandala szó - magyarul: kör, ív, körszelet, korong - az ősi indiai szent nyelvből, a szanszkritből származik. A mandala az egész világot, az embert, az életet, a teremtést jelképezi. A kör úgynevezett archetípusos szimbólum, vagyis őskép.
Mandala színezés	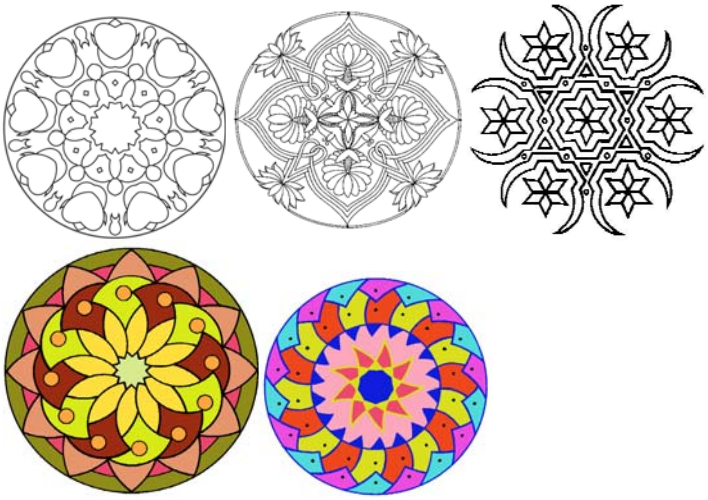
Üvegfestés fóliatechnikával	

November	
Őszi szünet	
Gyöngyfűzés – ismerkedés a technikával. A soros gyöngyfűzés (1. ábra) és a gyöngyszövés (2. ábra) 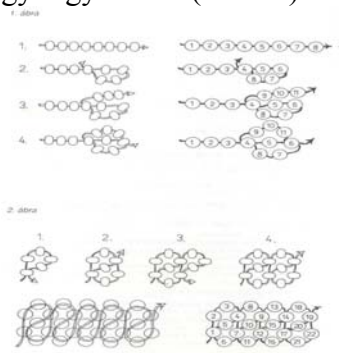	
Gyöngyfa készítése	
Gyöngyfigurák fűzése	

December	
Karácsonyi képeslapok nem hagyományos technikákkal - papírhajtogatás - képvarrás - formalyukasztás	
kfejjel és szalmadíszek	A kukoricacsuhéból készített figura lehet ajándék, dekoráció vagy akár karácsonyfadísz is.

Fóliadomborítással kép és dísz készítése	A jól formázható alumínium fólia hátoldalára előre megtervezett motívumot rajzolunk gömbölyű végű írószerrel. A minta a színoldalon domború képként jelenik meg, melyet esetleg akril festékkel vagy alkoholos filccel színezhetünk is.
Téli szünet	

Január	
Quilling dés a technikával Képalko	A vékonyra nyír színes papírcsíkokat egyszerű szerszám segítségével, meghatározott módon sodorjuk, majd az így kapott térformákat előre tervezett képre ragasztjuk. A kialakult képen a domború formák, a fény-árnyék hatások alkotják a kép díszítő értékét.

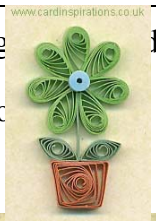

Quilling – önálló és közös képalkotás	
Origami – ismerkedés a technikával	A hagyományos origami négyzetes papírból készül, és ebből hajtogatják a mintákat. A modern origami mintákat háromszög, ötszög, téglalap, vagy egyéb formájú papírokból is készítik, esetleg ollóval bevágják, vagy a részeket összeragasztják
Tea filterből dobozka hajtogatása	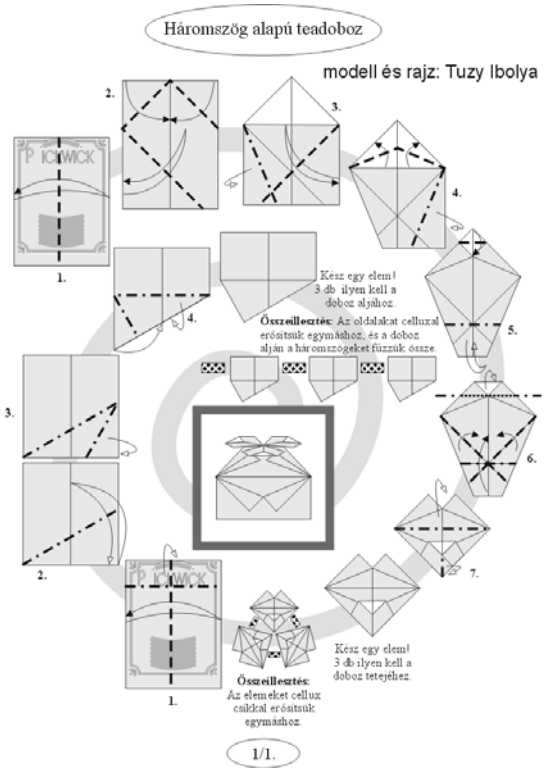

Február	
A mozaik technika sokszínűsége	A mozaiktechnika lényege, hogy sima felületre előre tervezett minta alapján színes papírt, köveket, gyöngyöt stb. ragasztunk.

Tárgydíszítés mozaiktechnikával (tükör és képkeret, doboz stb.)	Előzetesen megtervezett vagy kiválasztott képpel, motívummal díszítünk önállóan választott használati tárgyat, pl. tároló dobozt, könyvborítót.

Batikolás – ismerkedés a technikával	Az előzetesen keretre feszített textilt arra alkalmas festékkel minta vagy kompozíció alapján díszítjük.
Sál, kendő festése selyemfestékkel, ruházati kiegészítők készítése vagy díszpárna festése.	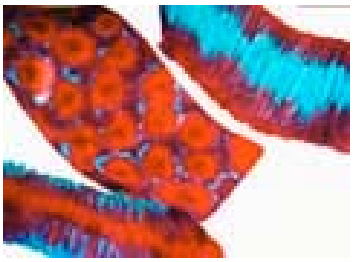

Március	
Fonalmunkák – ismerkedés a technikával	

	A fonalak szerkezetének és minőségének megismerése után, egyszerű csomózásos, sodrásos technikák alkalmazásával könnyen készíthetünk használati tárgyakat, ruházati kiegészítőket.

Csomózással, szövéssel készült díszek, ékszerek, kiegészítők készítése	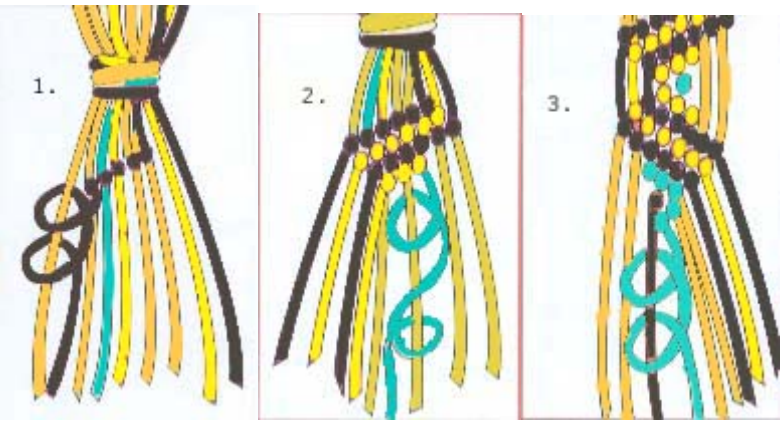
A nemezelés technikája, nemezkarkötő készítése	A nemezelés lényege, hogy melegvízzel és kevés szappannal összedolgozzuk a gyapjút. Ez csak az alap, mivel rengeteg technika létezik. A nemezt lehet szabni, varrni, festeni, díszíteni.

Nemezeléssel készített tárgy tervezése, kivitelezése: pl. labda, mobiltelefon tartó, tarsoly, pénztárca	

Április	
Húsvéti díszek, dekorációk készítése	
Húsvéti díszek, dekorációk készítése: tojásdíszítés a szokásostól eltérő módon - gyönggyel - papír applikációval	
Tavaszi szünet	
Papírmunkák: decoupag technikával	a technika, vagy deoupage, az egyik ebb körben alkalmazott dekorációs technika. epeket, mintás szalvétát ragasztunk a ott felületre, melynek rögzülése után zeléssel (lakk, fényezőanyag, antikoló festék, osítjuk a felület víz és kopásállóságát.

Május

Decoupage – tárgydíszítés szalvétatechnikával: tolltartó, virágcserép, dísztányér	
Foltvarrás – ismerkedés a technikával	Az apróbb-nagyobb textildarabokból álló kompozíciót előre elkészített rajz alapján állítjuk össze. A foltvarrás valódi társasági kézimunka, a nagyobb darabok közös munkával jönnek létre.

Az elkészült kis darabok összeállítása képpé	

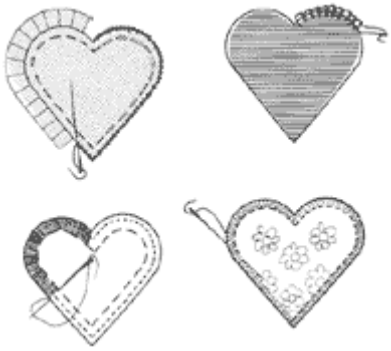

Foltvarrással díszített használati tárgy készítése, pl. pénztárca, könyvborító, telefontartó stb.	A kiválasztott motívumot lépésenként készítjük, majd az előre tervezett helyre rögzítjük.

Június	
Krepp-papír papírzsinór felhasználásával kép, dísztárgy, virágok készítése	

Nyilvános foglalkozás, kedvcsináló a társaknak, nyári ötletek és bemutató a készített tárgyakból	Tablók készítése, kedvenc technikák önálló ismertetése, gyakorlati bemutató.

7. Hogyan alkalmazom a tanulásmódszertant? – Balmaz Lászlóné

Az a napközis csoport, amelyikkel a 2005/2006-es tanévben dolgozom, két különböző osztályból tevődik össze (5/a és 5/c osztály). A megoszlás: 13 fő 5/a-s és 12 fő 5/c-s.
Szerencsés helyzetben vagyok, mivel az 5/a osztály tanulóinak napközis csoportját első és második osztályban is én vezettem. Mikor év elején újra összekerültünk, a gyerekek lépésről-lépésre, folyamatosan tértek vissza azokhoz a szokásrendekhez, szabályokhoz, tanulási módszerekhez, amelyeket 1. és 2. osztályban már kialakítottunk. Az év elején még ilyen kérdések is elhangzottak: „ugyanúgy, mint első másodikban?”
Számomra ez nagy örömöt jelentett, és újabb erőt adott ahhoz, hogy mind több és több apró „kis fogásokra” tanítsam meg régi - új tanítványaimat.
A szülői értekezleten elmondtam a szülőknek, hogy milyen módszereket alkalmazok ahhoz, hogy minél alaposabban, pontosabban és magabiztosabban tudjanak felkészülni a következő napra a délután folyamán. A hat új tanítványom (5/c osztály) szinte észrevétlenül alkalmazkodott a régiekhez. Folyamatosan megtanulták a gyakorlatokat, átvették a számukra új módszereket. Elfogadták a kialakított szabályokat. Egy gyermek tiltakozott csupán. Nehezen törődött bele a folyamatos ellenőrzésbe, a folyamatos tanulásba, az új rendbe. Alig várta a 15:45-öt (ekkor van vége a tanulmányi időnek), hogy mehessen a barátaihoz (kétszer el is távozott a napköziből engedély nélkül). A szülővel való beszélgetés és a gyermekkel való elbeszélgetés után most már könnyebb a helyzetem. Vannak barátai a csoporton belül is, és amikor szólok, hogy most már haza kell mennie, inkább marad még egy kicsit.

Még mielőtt a tanulásmódszertan tréninget elvégeztem volna, a délutáni folyamatos eredményes felkészülés érdekében különböző módszereket alkalmaztam:

- *felkészülés a tanulásra* (Silva-féle agykontroll)
- *edukinesztetikai gyakorlatok tanulás megkezdése előtt, illetve közben* (Dr. Paul E. Dennison-féle agytorna)
- *gyakorlófüzet bevezetése* (A gyakorlófüzet nálunk nem a megszokott funkcióját tölti be, hanem vázoló füzet értékű. A történelmet, biológiát, földrajzot, stb. vázoljuk benne fel, hogy könnyebb legyen megtanulni a feladott tananyagot, illetve könnyebben lehessen feleleveníteni, átismételni, összefoglalni a tanultakat egy-egy felelés, témazáró előtt.)

A tanulásmódszertan tréning előtt a csoportomnak elmondtam, hogy hova megyek, és hogy azért megyek a tréningre, mert azt remélem, hogy elvégzése után többet és jobban fogok tudni nekik segíteni a tanulásban.

A tanfolyam (tréning) befejezése után megbeszéltük a csoportommal, hogy mit tanultam, hogyan éreztem magam a három nap alatt. Megkérdeztem lenne-e kedvük végigcsinálni a tanulásmódszertan kétszer 15 óráját. Azt is elmondtam, hogy ez nem kötelező, de aki vállalja,

ne hiányozzon. Megkértem őket, beszéljék meg otthon a szülőkkel, és kérjék a szülők beleegyezését. Másnap két tanuló jelezte, hogy nem vállalja, a többiekkel pedig belevágtunk.

Előzetes szervezési feladatok:

- a csoporttal megbeszéltem a tréning lényegét
- kikértem a szülők beleegyezését
- a foglalkozásokat olyan napokra tettük, amikor a gyerekeknek 4 órájuk van (ez nálunk egy ciklusban A és B héten ötször fordul elő)

Megbeszéltük mire lesz szükségük a foglalkozásokon: sima füzet (tankönyvük nincs, illetve akkor még nem volt, az iskola most szerzett be 30 darabot). Az utolsó két foglalkozást már úgy tartottuk, hogy kezükben volt a tankönyv is, eszközként olló, ragasztó, színes filctoll.
Beszerezték a füzeteket. Az elő foglalkozás azzal telt, hogy beindítottuk a füzetet. A borítóra ráírtuk: Tanulásmódszertan X.Y.
Úgy gondoltam, hogy érdekesebb lesz számukra a füzetvezetés, ha gondolataikat, elképzeléseiket rajzban vagy írásban az első oldalán rögzítik.

Utasítás: írd le vagy rajzold le mit gondolsz:
mit fogunk tenni ezeken,a foglalkozásokon,
- ki fogja tartani ezeket a foglalkozásokat,
- lesznek-e vendégek, ha igen kik,
- miben fognak segíteni nektek a foglalkozásokon elhangzottak (a munkákat lásd a beszámoló végén)?

A füzet beindítása után a tanulók kitöltötték a tesztet. Megbeszéltük, hogy tesztet töltünk ki, felolvastam az utasításokat, megbeszéltük, elmagyaráztam, majd önállóan kitöltötték azt. A tesztet a csoportom minden tagja külön-külön töltötte ki (fénymásoltam számukra). Mivel én napköziben dolgozom, ezért a tanulásmódszertan könyv 182. oldalán lévő: Hogyan állok a tanulással? tesztet töltettem ki a gyerekekkel.
Mivel a tesztek kiértékelésénél az *összefüggő folyamatos beszéd*, a *figyelemkoncentráció*, a *feleléstől való félelem* mutatott fejlesztendő területet, ezért ezekre a témákra próbáltam jobban odafigyelni az eltelt 15 foglalkozáson.
A csoportomnak megtanítottam a tankönyvben ajánlott 3 dalt, amit a foglalkozások beindítása előtt kedvcsinálónak (motivációnak) el is énekeltünk. A foglalkozásokat a tanulásmódszertan könyv szerint tartottam, de a csoporthoz igazodva általában gyorsabban haladtunk. Így a könyvben támpontként megadott témákon kívül jobban odafigyeltem a folyamatos összefüggő beszédre is.

Természetesen nemcsak a tanulásmódszertan foglalkozásokon, hanem folyamatosan minden délutáni felkészülésnél ügyeltem arra, hogy tanítványaim folyamatos beszédkészsége fejlődjön. Az 1 perces folyamatos, lényegretörő beszéd, beszámoló a csoport többségénél nem okozott gondot, de az 1 percről 2 percre illetve 3-4 percre emelt idő már nehezebben sikerült. Folyamatos munkával, odafigyeléssel, nagy kitartással most a csoport többsége (2-3 tanuló kivételével) ott tart, hogy 2,5-3 percig folyamatosan, értelmesen, tisztán el tudja mondani a megtanult tananyagot, persze ez nem azt jelenti, hogy minden tantárgy (biológia, történelem, földrajz) mindenkinek ugyanannyi energiaráfordítással egyformán gördülékenyen megy. Úgy érzem, még sokat kell dolgozni a csoporttal ahhoz, hogy elérjék azt a szintet, amit kitűztek, kitűztünk magunk elé.

A figyelemképesség fejlesztésénél is vannak még teendőink bőven. Az 5-6 dolog egymás utáni megfigyelése illetve sorrendbeli felsorolása nem okoz gondot, de a csenddel való megbarátkozás, a teljes belemerülés tudományát még fejleszteni kell. Talán a csend a legnagyobb „probléma". Ha csend van, az a mai felfogás szerint valami bajt jelent. Ha csend van, sokaknak szinte zavaró. Forgolódnak, nézelődnek, találgatják, hogy mi lehet az oka annak, hogy csend van körülöttük. A tanulási idő alatt nagyon nagy hangsúly fektetünk a csoporttal együtt arra, hogy a lehető legcsendesebben teljen el a tanulásra szánt idő. A tanulás előtt ráhangolódunk a megtanulandó dolgokra, csendben befelé fordulva, magukat hallgatva, figyelve gondolják át a leckét. Ha a tanulási idő alatt valakinek más elfoglaltsága is van, az elmenetel és visszajövetel a lehető legzökkenőmentesebben történik. A tantárgyak tanulása közötti szünet (vízivás, WC, séta a folyosón) is csendben folyik. Egy intés, egy jelzés, és a gyerek kimehet. Az ellenőrzés, leckefelmondás is úgy történik, hogy az a többieket ne zavarja. Nálam a csoportban az is megengedett, hogy a tanuló ne a helyén, az asztalnál tanuljon, hanem hátul a padokon (hallgatói pad) vagy szőnyegen, de az sem tiltott, hogy a folyosóra kimenjen, és ott hangosan próbálja el a tanultakat, vagy ott tanulja meg a verset, szabályt.

Sajnos a figyelemmegosztás még sokaknak zavart okoz, és van olyan is, aki arra figyel, hogy mi történik körülötte, ki mit csinál éppen, kihez lehet épp 1-2 vicces beszólás erejéig odafordulni, csakhogy teljen az idő, csakhogy ne kelljen a tanulandó tananyagra figyelni.
Ahhoz, hogy problémáikat félre tudják tenni, és a tanulásra tudjanak koncentrálni, még tanulás előtt meg szoktuk beszélni az aznapi gondokat, bajokat, kudarcokat. Oldani próbáljuk az elszenvedett stresszhelyzetet, félelmet azzal, hogy hagyjuk „kibeszélni" a másikat azzal, hogy meghallgatjuk, és ha segíteni tudunk, segítünk. De ugyanúgy a nagy örömöket, a boldogságot is kibeszéltetjük a csoport egyes tagjaival, mert sokszor ez is okozhat figyelemelvonást.
A legnehezebb feladat a feleléstől való félelem oldása. Itt a legfontosabb az lenne, hogy a tanárnak sikerüljön olyan légkört teremtenie az órákon a feleltetés és a dolgozatírás idejére, hogy a tanuló tényleg elhiggye, arra vagyunk kíváncsiak, mit tud, és nem arra, hogy mit nem tud. Én a csoportomban a tanítványaimnak mindig azt szoktam mondani, hogy délután 5-ösre kell tudni a leckét, és akkor a délelőtti drukkolást, izgulást vagy netán félelmet beleszámítva az órai felelés 4-esnél rosszabbra nem sikerülhet.
A feleléstől való félelem oldására nemcsak a beszédkészség javítását, a folyamatos leckefelmondást, a külső körülmények kikapcsolását gyakoroljuk, de nagyon sok önismereti játékot is tanulunk. Ezzel próbáljuk oldani a feszültséget, megismerni önmagunkat, és minél jobban irányítani személyiségünket.

Úgy gondolom, hogy a tanulásmódszertan bevezetése a csoportomban a gyermekeknek mindenképp segítséget jelent a tanulásban. A folyamatosság és állandó szinten tartás meghozza a kívánt eredményt. Hiszem, hogy jövőre könnyebben fognak megbirkózni a rájuk váró feladatokkal. Bízom benne, hogy a szülők is így látják. Az utolsó tanulásmódszertan foglalkozást éppen ezért nyílttá tettem. A gyerekek meghívhatták szüleiket, testvéreiket az utolsó foglalkozásra, hogy betekintsenek munkánkba.
A szülők a foglalkozás végén egy pár kérdésből álló kérdőívet töltöttek ki név nélkül. A kérdésekre adott válaszokból bebizonyosodott az, hogy a szülők jónak és eredményesnek tartják a tanulásmódszertan foglalkozásokat, és változást tapasztaltak a gyerekek tanuláshoz való viszonyában is.
Bízom benne, hogy segítettem a csoportomnak, és ez örömmel tölt el. Remélem februárban ugyanilyen lelkesedéssel, odaadással és figyelemmel dolgozzák végig a második 15 órát

A csoportomban futtatott programok:
- Edukinesztetikai gyakorlatok, agytorna
- Életvezetési ismeretek és készségek
- Soros egészségnevelési program
- FÉK- program
- Gyermeki jogok
- Tanulásmódszertan

8. Napközi a felső tagozatban – Balmaz Lászlóné (5-6.osztály)

Általános napirend:

12^{00}-12^{30}	Gyülekező, bejelentkezés a csoportba (órától függően)
13^{00}-13^{30}	Gyülekező, bejelentkezés a csoportba Felszerelés áthozatala
13^{30}-14^{30}	Szabadidőz foglalkozások, levegőzés
14^{30}-16^{00}	Tanulmányi munka, folyamatos felkészülés, ellenőrzés
16^{00}	Uzsonna
16^{00}-16^{30}	Egyéni tanulás, ellenőrzés kívánság szerint Levegőzés, játék, teremrendezés

Általános célkitűzések:

- A csoport ill. gyermekek közös együttműködése egymással és a nevelővel (hallgatókkal)
- A tanult ismereteket tudják, és akarják alkalmazni
- Tanuljanak meg tanulni!
- Az osztály, a napközis csoport, szülői ház szoros kapcsolata, egymás segítése
- A szabadidő hasznos, értelmes eltöltése

Fontos feladataink:

- A kialakult csoportszellemet tovább fejleszteni, magasabb szintre emelni
- A napirend elfoglaltság szerinti betartása
- Fegyelmezett magatartás bármelyik foglalkozáson
- Az egészséges életmód kialakításában folyamatos fejlődés
- Az önkiszolgálás fejlesztése, kulturált uzsonna elfogyasztás
- A tanulmányi előmenetelek folyamatos szinten tartása
- A fegyelem „csiszolása”

- Tudni illik, hogy mi illik!
- Fedezd fel környezeted! Légy aktív a megismerésben! Érdeklődj!
- Helyesírás, beszéd fejlesztése
- Egymás közötti kommunikáció fejlesztése
- Megértés, elfogadás, odafigyelés
- Tisztelet egymás iránt, szülők, nevelők iránt!
- Odafigyelés a kisebbekre, idősekre!

Magatartásunk a tanulmányi idő alatt:

- Legyenek tisztában a tanulás fontosságáról
- Tudják megfogalmazni, miért tanulnak
- Legyenek önálló gondolataik, merjék azt elmondani, megvédeni
- Tisztában legyenek a hf.-tal
- Tudják megszervezni tanulási idejüket, sorrendjüket
- Használják a tanulási folyamatban a tanulást előkészítő és segítő technikákat
- Tanulmányi idő alatt figyeljen, dolgozzon intenzíven
- Tudjon szünetet tartani (megfelelő időben, megfelelő intenzitás)
- Legyen tekintettel másokra is
- Ha igényli, tudja elvégezni a megfelelő gyakorlatokat a megfelelő tantárgyhoz

Magatartás a szabadidő alatt:

- Vegyen részt az éves munkaterv tervezésében, szervezésében
- Legyen önálló elképzelése
- A szabadidőben tartott foglalkozásokon nem kötelező a részvétel!
- Tudja magát csendben lefoglalni, ha nem vesz részt a közös munkában
- A foglalkozásokon használja az eszközöket szakszerűen
- A felhasznált anyaggal takarékosan bánjon
- Búvárkodjon, folytasson gyűjtő munkát és merje azt elvállalni, bemutatni
- Az udvaron tartsa be a kialakított rendet
- Vigyázzon saját és társai épségére
- Vigyázzon és szépítse környezetét: udvar, folyosó, csoport szoba, szekrények
- Ha elhagyjuk az iskola területét, viselkedjen az illemnek megfelelően
- Tartsa be a közlekedési szabályokat
- Tudjanak megfelelően viselkedni
    - Kiállításon
    - Könyvtárban
    - Moziban
    - Színházban
    - Múzeumban, stb.
- Becsüljék meg a csoport játékait, könyveit
- Tudjanak örülni egymás sikereinek is és segítsék egymás

Szokásaink:

- Születésnapos, névnapos: - kívánhat! (mese, vicc, dal, stb.)
- Foglalkozás alatt: csendbe, bejelentve bármikor kimehet WC-re, inni, sétálni egyet
- Megérkezésnél és eltávozásnál: köszönjön, jelezze, ha elmegy
- Nőnap – fiúnap: megemlékezés, teadélután, műsor, ajándék, tánc, vetélkedés

- Anyák napja: saját készítésű ajándékkal meglepjük, anyát, nagymamát, keresztanyát, műsor az egész családnak szól
- Kívánság és kérdés láda: bárki bármilyen kérdéssel, kéréssel fordulhat névvel vagy a nélkül (heti megbeszéléssel)

Szeptember:

- Megkezdődött az iskola!
- Csoportalakítás
- Nyári élmények: szóban, rajzban, montázsban
- Felelősök megválasztása
- Csoport szokások kialakítása
- Ismerkedés
- Szabályok kialakítása

Október:

ÖNISMERET

1. Bevezetés
2. Ki vagyok én?
3. Én a társaim szemében
4. A másik ember is fontos

- Szabályok alkotása
- Reális önértékelés
- Önelfogadás
- Érdeklődjön mások véleménye iránt
- Az egyéniség tisztelete
- Szabályok fontosságának felismerése
- A közösségi kapcsolatrendszerek elemzése
- Várható eredmény a cselekedet, viselkedés, magatartás szintjein
- Alkalmazkodás a közösen alkotott szabályokhoz
- Magabiztosságot tükröző fellépés
- Pozitív énkép kialakulása

Játékok:

- Dalkereső, ismerjük egymást, labdaadogató, az osztály, a csoport olyan, mint…, olyan vagyok, mint…, nézz a tükörbe, csoportalkotási cselekvéssor, sótörés, bizalomharang

(Mese a sündisznócskáról, Halotti beszéd, Hazám, előkészületek a novemberi témához)

Fogalmak tisztázása:

- Viselkedés
- Magatartás
- Meggyőződés

November:

ÉN, ÉS HELYEM A KÖRNYEZETBEN

1. Közösségek
2. Én, és helyem a családban

- A társas viselkedés szabályszerűségének megismerése
- Szerepvállalás + figyelem irányítása

- Közösségi kapcsolatrendszerek elemzése
- Gyakoroltatás
- Áldozatvállalás
- Várható eredmények a cselekedet, viselkedés, magatartás szintjén
- A teendők közös megbeszélésére képes, együttműködésre nyitott, családjához érzelmileg kötődő, családtagjaira odafigyelő gyermek

Játékok:

- bizalomharang, hálójáték, titkos barátom, helycserés játék

Babits Mihály: Hazám (részlet)

- a ház
- a város
- az ország, mappa szerint
- az igazi ország
- Európa
- A glóbusz
- Epilógus

Vidovszky G.: Örömtréning (kazetta)

Az Ember Jogok Egyetemes Nyilatkozata gyerekeknek
Bevezető, 1-es, 2-es, 3-as cikkely elemzése

<u>December:</u>

EGÉSZSÉGES ÉS BIZTONSÁGOS ÉLET

1. Az egészség értéke életünkben
2. Hogyan élhetek egészségesen?

Önmagunkért és másokért érzett felelősség felkeltése, az egészséget megőrző szokások kialakítása, az érték tudatosítása

Várható eredmények a cselekedet, viselkedés, magatartás szintjén
Lásd előző holnap +
A helyes szokásokat kialakító, rögzítő és követő magatartás

Játékok:

- Átszervezés, hullámzó Balaton tetején, Ping-pong, eszterente, taps, csettintés, ugrás

Az 5-ös, 6-os, 7-es cikkely feldolgozása (Gyermeki Jogok)

Január:

VESZÉLYEZTETŐ TÉNYEZŐK

1. Veszélyes anyagok, helyzetek és tényezők az otthonunkban és a környezetünkben
2. A drog fogalma, hatása a szervezetre, családra és a társadalomra

Az egészséget károsító tényezők megismerése, a szenvedélybetegségek meghatározása
Szerek, helyzetek, tevékenységek áttekintése

Várható eredmények a cselekedet, viselkedés, magatartás szintjén
Lásd az előző hónap +
A helyes szokásokat kialakító, rögzítő magatartás

Játékok:

- A labda birtoklása, dobozolás, tűz, víz

Cicero: „Mindenkinek a maga ítélőképességére kell támaszkodnia!"
Hegedűs Géza: Tudni illik!
A 8-as, 9-es, 10-es, 11-es, 12-es cikkely feldolgozása (Gyermeki Jogok)

Vetélkedő szervezése felsős csoportok között

- Dohányzás
- Alkohol
- Drogok

Február:

ÓVD ÉS VÉDD MAGAD

1. Személyes biztonság: jogaim és kötelességeim
2. Személyes biztonság: felelősségem

A megelőzés tudatának kialakítása. Együttműködés a családdal, társadalommal.
Az ENSZ Nyilatkozata a gyermeki jogokról
A megbízhatóság formálása

Várható eredmények a cselekedet, viselkedés, magatartás szintjén
A biztonságos élet szokásainak kialakítása

Játékok:

- Simon mondja…, esőerdő (nálunk esik), forró ölelés, csoportos kötelék

Babits Mihály: Zsoltár férfihangra
A 13-as, 14-es, -, 16os cikkely feldolgozása (Gyermeki Jogok)

Március:

NYUGODTAN MONDJATOK NEM-T című oktató rajzfilm feldolgozása

1-5 epizód feldolgozása
Ötletbörze
5-10 epizód feldolgozása
Ötletbörze

A 16-os, 17-es, 18-as, 19-es cikkely feldolgozása (Gyermeki Jogok)
Ötletbörze
Szituációs játékok

TÉGY A GYŰLÖLET ELLEN!

I. téma
a) Hogyan gondolkodunk a toleranciáról
b) Te hogy gondolod?
II. téma
a) Érdekek és képviseletük

Április:

NYUGODTAN MONDJATOK NEM-T című oktató rajzfilm feldolgozása

10-15 epizód feldolgozása
Ötletbörze
15-20 epizód feldolgozása, értékelése
Ötletbörze
Szituációs játékok

A 21-es, 22-es, 23-as, 24-es cikkely feldolgozása (Gyermeki Jogok)

Drámajátékok

TÉGY A GYŰLÖLET ELLEN!

III. téma
a) Demokráciában élünk
b) Szabadnak születtünk
c) Politikai intézmények és feladatai

Május:

TÉGY A GYŰLÖLET ELLEN!

IV. téma
a) Kisebbségek, kirekesztés, erőszak
b) Írjunk törvényt
V. téma
a) Menekültek

A 25-ös, 26-os, 27-es, 28-as, 29-es, 30-as cikkely feldolgozása (Gyermeki Jogok)

Értékelés
Ötletbörze
Drámajátékok

Június:

TÉGY A GYŰLÖLET ELLEN!

VI. téma

a) A gyűlölet ellen – szóval és tettel

Zelk Zoltán: Nem illet engem…
Bitt G. Hallogvist: Baleset
Ingrid Sjöstrand: Van hozzá közöd?
John Lenon: Imagine

9. Mentálhigiénia – Halász Sándorné

Kulcsszavak: mentálhigiéné, megelőzés, magatartási, beilleszkedési nehézségek, tanulási kudarcok, pedagógiai tevékenység.

A NAT ösztönzi a gyerekek személyiség fejlesztő oktatását nevelését. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha az intézmények pedagógiai programja, nevelési, tanítási-tanulási folyamata teret ad, a színes sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játékoknak, a munkának: ha fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát: ha hozzá járul életmódjuk, motívumaik, szokásaik az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához.
A NAT kiemelt fejlesztési feladatai között szerepel a testi és lelki egészség megőrzése és ápolása. Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Személyi és tárgyi környezetével az iskola segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek egészségi állapotát javítják. Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus értékként való tiszteletére is.

A pedagógusok feladata, hogy felkészítsék a gyerekeket életmódjukra vonatkozóan, hogy:

- ⇒ tudjanak helyes döntéseket hozni,
- ⇒ egészséges életvitelt kialakítani,
- ⇒ konfliktusokat megoldani,
- ⇒ a beteg, sérült és fogyatékos embertársaik iránt elfogadó és segítőkész magatartást tanúsítani, stb.

Speciális pedagógiai-terápiás módszerek:

1. Észlelést fejlesztő gyakorlatok.
2. Lazító gyakorlatok.
3. Koncentrációs gyakorlatok.
4. Koncentrációt igénylő játékok.
5. Egyéni munka.
6. Csoportmunka.
7. Koncentrációs tréning, lazító gyakorlatok.
8. Lelki eredetű problémák kezelése, stresszoldás.